

GÖRENCE

AYLIK E-DERGİ

SANAT VE FELSEFE İLE
DÜŞÜNMEK

- Fotoğraf
- Sinema
- Müzik
- Şiir
- Mitoloji
- Tarih
- Video
- Sergiler
- Haberler

SAYI 3

Kasım 2022

GÖRENCE E-DERGİ

Genel Yayın Yönetmeni

SALİH FEHMİ KATIRCIOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

YELDA AKILLIGÖZ

Düzeltili

YELDA AKILLIGÖZ

Sayfa Tasarım / Dizgi

YELDA AKILLIGÖZ

Yayın, Yönetim ve Yazışma Adresi

Tel : +90 5469383878

E-posta : soyutfoto@gmail.com

Web Site : www.imgezen.com

GÖRENCE E-Dergi, sanal ortamda aylık olarak yayımlanmaktadır. Dergi, Basın-Yayın yasalarına uyar.

GÖRENCE E-Dergi'de yer alan yazı, görsel ve sesli içerikten sahipleri sorumludur.

Her hakkı saklıdır. Bu Dergide yer alan içeriğin tümü veya bir bölümü, izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden çeviri ya da orijinal haliyle yayımlanamaz.

Dizgi Tarihi : 01.11.2022

Kapak fotoğrafı, Salih Fehmi Katircioğlu'na aittir.

www.imgezen.com

GÖRENCE E-DERGİ

İÇİNDEKİLER

04

ÖN SÖZ

05

GÖRGÜL ESTETİK -I-

Salih Fehmi Katırcıoğlu

09

POSTMODERNİZM KADAR AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ
VE POSTMODERNİZME İNANILMAZ YAKIN-II-

Uzm. Kadriye Baran

19

VEFATININ 84. YIL DÖNÜMÜNDE
ATATÜRK VE ATATÜRKÇÜLÜK

Prof. Dr. Behçet Kemal Yeşilbursa

26

"YEDİGÖLLER/İSPİR" PORTFOLYO

Ali Zeynel Sürmeli

33

GÖRSEL ÖYKÜLER - "BEYOĞLU"
PORTFOLYO

Eren Özerdim

39

KARADAĞ GEZİ NOTLARI -II-

Zehra Belgin Şemsettinoglu

52

PROF. DR.TANER KIRAL'IN
FOTOĞRAF SANATI ÜZERİNE
MUHTELİF KONULARDA GÖRÜŞLERİ

S. Fehmi Katırcıoğlu, Yelda Akıllıgöz

76

ŞİİR

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Hasan Atabaş

Salih Fehmi Katırcıoğlu

77

ANKARA'DA SANAT

79

SANAT DÜNYASI

80

TARİHİN SAYFA ARALARI

Dr. Ecz. Yelda Akıllıgöz

ÖN SÖZ

Çok değerli fotoğraf dostları,

Yeni bir sayı ile yine karşınızdayız. Yazılarımız, hızla akıp geçen zamana inat bir ölçüde akıp gideni bekletiyor, bize algı zamanı yorumlama ve düşünceyi yüreğimizde oluşturduktan sonra, aklın süzgecinden geçirme olanağı veriyor.

Hızla gelişen teknik olanaklar dünyasında yaşıyoruz; bilgisayarlar, kullandığımız kameralar küçülüyor, giderek artan beceri kazanıyor. Oysa bizi bağrına basan doğa aynı kalıyor. Aynılık doğayı yordarken kameralarımızda ayrılık oluyor, estetik haleli gerçeklik döngüsünde yeniden izlenir hal alıyor. Özetle doğa aynı, teknik olanaklar çeşit çeşit. Sabit doğa karşısında hareket eden tekniğe baktığımızda zamanın geçmesi dışında fazla bir şey olmuyor, durağan fotoğrafta zamanı yalnızca göstergelerden anlıyoruz. Bu bize şimdi ile karşılaşma şansı veriyor. Ya sonra teknik olanakların geliştiği görselliğin teknik olanaklarla dolduğu bir dünya gerçeği nasıl gerçekleştirecek? Yazının giderek az yer kapladığı sanat ortamında bizler yeni gerçeklik içinde öznel gerçekler alanında kendimize yer bulacağız. Sanatçıya düşen, özellikle fotoğraf sanatçısına düşen, toplumsal olduğu kadar öznel gerçekliğin izinde yaratılarını sunabilme özgürlüğü göstermesidir. Burada analog dijital kameralardaki değişimi bu değişimin sosyal izlerini görebiliriz.

Aradaki fark, fotoğraf üretmek için ayrılan zamanın bir takım formüllerle kısaltılması, zihinsel donanımına az yer vermesi, formüllerin renkleri ve nesneleri bizleri bir kafes içinde tutması. Biz de bu kafese evren deriz. Fotoğraf sanatçısı, bu kafesini yaratıları ile yıkıp; bizlere yeni evrenlerin haberini veren olmalıdır. Burada soyut sanat önemli sorumluluklar üstlenir, göstergelerin egemenliğini kırar, bir başka gerçek olası dedirtir.

Akıp giden zamana bir görsel merhaba çok güzel; ama tüm zamanları bu zaman yapmak da güzel. Kalıpların dışına taşan görüntülerin içtenliği ile fotoğraflı günler diliyoruz.

On kasım ulu önder Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 84. yıl dönümü. Onu saygı, sevgi ve rahmet ile anıyoruz.

Salih Fehmi KATIRCIOĞLU

Salih Fehmi KATIRCIOĞLU

GÖRGÜL ESTETİK -I-

Görgüllük: Bilginin yalnızca veya öncelikle duyuusal deneyimden geldiğini belirten bir bilgi kuramı.

Estetizm: Sanatta güzelliğin doğası ve değerlendirilmesi ile ilgili bir dizi ilke. On sekizinci yüzyılda felsefi sözlüğe giren "estetik" terimi, diğer şeylerin yanı sıra, bir tür nesneyi, bir tür yargıyı, bir tür tutumu, bir tür deneyimi ve bir türü belirtmek için kullanılmaya başlandı. değer. Çoğunlukla, estetik teoriler bu adlandırmalardan birine ya da diğerine özgü sorular üzerinde bölünmüştür: sanat yapıtlarının mutlaka estetik nesneler olup olmadığı; estetik yargıların sözde algısal temeli ile onları destekleyen nedenler verdiğimiz gerçeğini nasıl bağdaştırabiliriz; estetik bir tavırla pratik bir tavır arasındaki anlaşılması güç karşıtlığın en iyi nasıl yakalanacağı; estetik deneyimin fenomenolojik mi yoksa temsili içeriğine göre mi tanımlanacağı; estetik değer ile estetik deneyim arasındaki ilişkinin en iyi nasıl anlaşılabilirliği. Ancak son zamanlarda daha genel nitelikte sorular ortaya çıktı ve bunlar şüpheci bir kadroya sahip olma

eğilimindeydi: "estetik" in herhangi bir kullanımının başka birine başvurmadan yorumlanıp yorumlanamayacağı; herhangi bir kullanıma ilişkin anlaşmanın, anlamlı teorik anlaşma veya anlaşmazlığı temellendirmek için yeterli olup olmadığı; terimin nihayetinde sözlüğe dahil edilmesini haklı kılan herhangi bir meşru felsefi amaca cevap verip vermediği. Bu tür genel sorularla ifade edilen şüphecilik, Yirminci Yüzyılın sonlarına kadar yerleşmeye başlamadı ve bu gerçek, (a) estetik kavramının doğası gereği sorunlu olup olmadığı ve ancak son zamanlarda bunu başarabildik mi sorusunu gündeme getiriyor. Öyle olduğunu görün veya (b) kavram iyi ve ancak son zamanlarda aksini hayal edecek kadar kafamız karıştı. Bu olasılıklar arasında karar vermek, estetik meseleler üzerine hem erken hem de geç kuramlaştırmaya yönelik bir bakış açısı gerektirir.

Ampirik estetik, kökenlerini 1876'da Gustav Theodor Fechner tarafından Vorschule der Ästhetik'in yayınlanmasına kadar takip eder.

Sonuç olarak, felsefe disiplininin kendisi kadar eskidir.

Gustav Theodor Fechner, Alman filozof ve doğa bilgini. Fechner yasası fiziksel bir uyarının neden olduğu psikolojik hissin, fiziksel uyarın şiddetinin logaritmasına bağlı olarak arttığını anlatan kurallar dizisi bulur. Özgürlük sorusuna bilinç konusuyla yaklaşan Fechner'e göre oluşun, gelişmenin, ahlak değerlerinin yüce bir kaynağı vardır. Bu kaynak bireysel istençlerle sınırlı olmayan evrensel bir varlık ilkesidir. Bu nedenle özgürlük evrensel bir varlık ilkesidir. Özellikle ruhbilim alanında uzun süreli gözlem ve deneylere girişti. Ruhbilimin başarılı sonuçlar olabilmesi için deneye dayanması, fizikte işbirliği yapması gereğini savundu. Tinle gövde arasında, birbirini bütünleyen bir bağlantının bulunduğu ile fiziğin aydınlığa kavuşturabileceğini öne sürdü. Bu çalışma yöntemi nedeniyle deneysel ruhbilim kurucusu sayılır. Weber-Fechner yasasını belirleyen başlangıç, E. Weber'i görsel ve işitsel duyular alanında ve ayrıca cilt hassasiyeti (dokunma) alanında çalışmaya başladı. Özellikle, Weber organizmanın sıcaklık duyarlılığı ile deneylere sahiptir. Yani, örneğin, etki bulundu sıcaklık adaptasyonu denir. Bir el önce soğuk suya, diğeri ise sıcak suya yerleştirildiğinde, ilk el için bu ılık sudan sonra ikinci, dengesiz

olandan daha sıcak görünecektir. Weber'de cilt hisleri çeşitleri.

1834'de, Weber, cilt hislerine dair fikirlerini formüle etti ("On Touch"). Bilim adamı bu tip üç duyuyu ayırt eder: basınç hissi (dokunma); sıcaklık hissi; lokalizasyon hissi (uyarının mekansal yerleşimi). Weber bir estetisyenin gelişimine sahip(Weber'in pusulaları). Bu cihazın yardımı ile, iki eş zamanlı dokunuşun, hastanın cildinin yüzeyine ayrılması için yeterli bir mesafeyi tahmin etmek mümkün olmuştur. Araştırmacı, bu mesafenin değerinin sabit olmadığını, farklı cilt bölgeleri için değerinin farklı olduğunu buldu. Böylece, Weber sözde duyu çevrelerini tanımlar. İnsan cildinin farklı bir duyarlılığa sahip olduğu fikri de Weber-Fechner yasasını etkiledi.

Fechner, görgül destek olmadan herhangi bir estetik sisteminin "kilden ayaklı bir dev" gibi olacağını savundu. Felsefi estetik ve sanat eleştirisini içeren yukarıdan kurgusal estetik olarak adlandırdığı şey ile aşağıdan ampirik bir estetik arasında bir ayrım yaptı. Fechner'in değerlendirmesi, kurgusal estetisyenlerin, uzman sezgilerinden, yargılarından ve bireysel sanat eserleriyle ilgili iç gözlemsel yansımalarından türetilen apriori ilkeler ve tanımlardan genelleme yapmak için tümdengelim yöntemleri kullandıklarıydı. Endişesi, tümdengelim yöntemlerinin, sanat uzmanları grupları arasında öznel zevkleri ve estetik önyargıları yansıtan

fikir birliği ve kavramsal tutarlılığın basit ölçüleri olmasıydı. Ampirik estetiğin amacı, tündengelim yöntemlerini, çok sayıda estetik nesneye yanıt veren sıradan bireylerin büyük örneklerinden elde edilen nesnel önlemlerle değiştirmektir. Fechner, üç genel yöntem tanıttı.

Seçim yöntemi, katılımcılardan bir dizi nesne için tercihlerini belirtmelerini istemekten ibarettir. Katılımcılardan iki uyaran arasında seçim yapmaları (ikili karşılaştırma yöntemi), tercihlerine göre bir dizi uyaranı sıralamaları (sıralama yöntemi) veya bir derecelendirmede tek uyaranları tercih etme (veya sevmeme) derecelerini belirlemeleri istenebilir. ölçek (tek uyaran yöntemi).

Üretim yöntemi, katılımcılardan çizim veya bir ortamın başka bir basit manipülasyonu yoluyla tercihlerine uyaran nesneler üretmelerini istemeyi içerir. Bu yöntemin bir kopyalama veya izleme varyantı, hangi özellikleri betimsel veya anlamsal olarak belirgin olarak tanımladıklarını değerlendirmek veya bir uyaranı nasıl algıladıklarını ölçmek için de kullanılabilir.

Kullanım yöntemi, hangi tür özelliklerin en sık görüldüğünü değerlendirmek için çok çeşitli yapay nesnelerin bir meta-analizini içerir- en sık görünen özelliklerin, onları üreten topluluğun estetik tercihini yansıttığı

varsayılır.

Fechner, ne sanat ne de estetik deneyim için genel bir teori ortaya koymadı. Bununla birlikte, daha sonraki sonuçları önceden şekillendiren bir dizi genel ilke önerdi (ironik olarak, bu ilkelere ilişkin kanıtlar genellikle bu sonraki araştırmadan gelir).

Estetik eşiğin ilkesi, bir uyaranın izleyicide bir zevk veya hoşnutsuzluk hissi yaratmadan önce aşılması gereken minimum bir yoğunluk veya süre eşiği olduğunu belirtir. Estetik eşiklerin duysal eşiklere çok yakın olduğu ortaya çıkıyor, bu nedenle tercihler neredeyse bir uyaran algıladığımız anda belirleniyor.

Tekrarlama ve yorgunluk ilkeleri, bir katılımcı bir uyarandan maksimum zevk almadan önce birkaç tekrarın gerekli olabileceğini, ancak tekrarlanan maruz kalmaların tercihte azalmaya yol açabileceğini belirtir. Fechner, yalnızca, maruz kalma etkisini veya herhangi bir uyaranın dağıtılmış (kitlesele yerine) tekrarlarının onun için tercihlerimizi artırdığını tahmin etmedi.

Estetik ilke, bir uyaran türünün karmaşıklığı bazı boyutlar boyunca değiştiğinde, doğal olarak basit ve karmaşık arasındaki ortalama değeri tercih ettiğimizi belirtir.

Tatmin edici uyaranların karmaşıklık ve düzen arasında uygun bir denge sergilemesi gerektiği birçok devletin birleşik bağlantısı ilkesi. Bu ilke, güzellik ve estetik deneyim yargılarının, çeşitlilik arasında algılanan tekdüzeliğin azami bir oranının ürünü olduğu yönündeki 18. yüzyılın etkili felsefi görüşünü yansıtmaktadır.

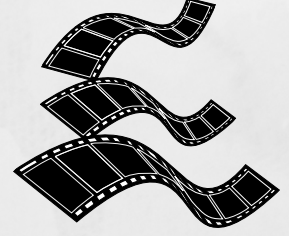
Estetik kontrast ve estetik sıralama ilkesi, bir uyaran için tercih ölçülerinin, nispeten daha düşük tercih derecelerine sahip bir uyaranı takip ederse daha yüksek ve daha yüksek tercih derecelerine sahip bir uyaranı takip ederse daha düşük olacağını belirtir. Bu, yalnızca belirli bir boyut boyunca birbirine benzeyen uyaranlar için geçerlidir.

Bu tür bir açıklamanın bir erdemi, estetik ilginin, çeşitli işlem aşamalarının taleplerinin bir ürünü olarak - veya açık sınıflandırma ve estetik değerlendirme için gerekli bilgilerin karmaşık ve dinamik duyulardan damıtılması sürecinin bir ürünü olarak ele alınabilmesidir. girdiler. İkinci bir erdem, uzman ve sanat tarihsel olarak naif tüketiciler arasındaki farkı açıklayabilmeleridir. Örneğin, görence'yi düşünün. İyi gelişmiş sanat tarihi bilgisine sahip olmayan izleyiciler, görence'nin başarısını, tasvir başarısına göre

değerlendirir. Uzman izleyicilerin estetik değerlendirmeleri ise; sanat içeriğinden sorumlu olan görence'nin ifade edici özelliklerine karşı bir duyarlılık sergilemektedir.

Sonuç olarak, sanatçıların biçimsel-bileşim stratejileri ile bilişsel sistemlerin işlemleri arasında, hem sanat yapıtlarının içeriklerini iletmek için nasıl çalıştığını ve tüketicilerde bir dizi estetik etki ürettiğini hem de neden bazı sahneler bulduğumuzu açıklamaya yardımcı olabilecek korelasyonlar bulmamız gerektiği ileri sürülmektedir; doğal nesneler ve güzel eserler. Bu, prensipte umut verici bir yaklaşım olsa da henüz sonuç vermemiştir.

Salih Fehmi Katırcıoğlu'nun "Görgül Estetik" adlı yazısı, Görence E-Dergi Aralık 2022/ 4.Sayıda devam edecektir.

Uzm. Kadriye BARAN

POSTMODERNİZM KADAR AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ VE POSTMODERNİZME İNANILMAZ YAKIN -II- (Devam)

Extremely Loud and Incredibly Close (Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın) Eserinin Postmodern Anlam Örüntüsü

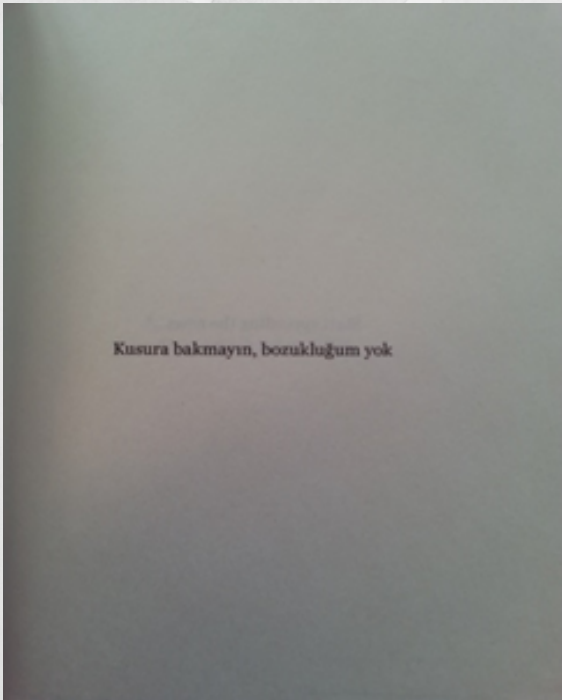
Jonathan Safran Foer, ikinci romanı olan "Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın" da, 11 Eylül saldırısı sonrasında babasını kaybeden Oskar'ın bu acıya katlanma sürecini anlatır. Oskar, babası ile çok iyi anlaşılan, meraklı bir çocuktur. Olaydan birkaç yıl sonra, evde mavi bir vazo bulur. Vazoyu almak isterken vazo kırılır ve vazanın içinden bir anahtar ve kırmızı kalemle "black" yazılmış bir not çıkar. Oskar bu notun babası tarafından bırakıldığına emindir ve ne pahasına olursa olsun bu gizemi çözmeye çalışır.

Romanın kısaca konusunda yer alan gizem, postmodern romanın özelliklerinden biridir. Postmodern romanda gerilim ve gizem, modern romanın seçkinciliği ile postmodern romanın kitle kültürünü benimseyen tavrının birleşmesinden doğar. (Karabulut ve Biricik; 2017)

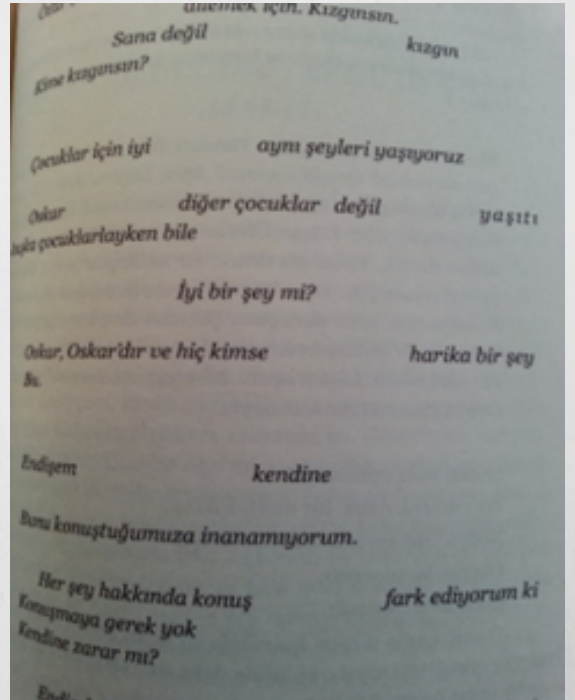
Öncelikle postmodern romanda içerikten önce biçimsellik önem kazanır. Biçimsel deneysellik, postmodern romanın en belirleyici özelliğidir. Onun bu görünümünün postmodern gerçeklik algısının doğal bir sonucu olduğu söylenebilir. Postmodern gerçeklik algısı, modern gerçeklik anlayışının bir anlamda ters yüz edilmiş halidir. Postmodern söylemde, modern söylemin rasyonel ve bütüncül bireyinin yerini, merkezsizleşmiş ve parçalanmış bir özne anlayışı almıştır ve özneyi bu şekilde parçalı kılan ise, dilin akışkan ve çok katlı bir yapıya sahip olmasıdır. Postmodern söylemin gerçeklik anlayışındaki bu çoğulcu yönelim, postmodern romanın da ana

estetik ilkesi olarak kabul edilir (Altın; 2017). Farklı biçimlerin ve türlerin bir araya gelebildiği, sanatsal ilkelerin yok sayıldığı, sanatsal olanla olmayan arasındaki sınırların ortadan kalktığı, zıtlıkların kaynaşabildiği çoğulcu bir yapı söz konusudur. Genel estetik ilkelerin ve kaygıların olmadığı ve yazarın kendi yaratıcılığına bağlı olarak biçimlenen bir metindir karşımızdaki. Bu nedenle metin çoklu ve alternatif okumalar yapılabilecek hale gelir. Biçim dil ile oynanan kurgusal bir oyundur artık. Bu kurgusal oyunun amacı sadece estetik düzlemde sonsuz bir özgürlük aracı ve göstergesi olmak değil, aynı zamanda eğlendirici bir özelliğe sahip olmaktır.

"Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın" romanında da yazar, ilk sayfalardan itibaren biçimsel deneysellik diyebileceğimiz çok çeşitli sayfa düzenlemeleri yapmıştır. Nerdeyse her sayfa yeni bir deneysellik içermektedir. Sayfalar görsellerle, gerçek fotoğraflarla, renkli ya da iç içe geçmiş yazılarla ve rakamlarla zenginleştirilerek farklı bir akış kazandırılmıştır (Örnek 1-8). Yazar aynı ya da benzer sayfaları, fotoğrafları tekrar yinelemekten çekinmez. Örneğin; Oskar'ın kırmızı kalemle yazılmış "black" yazısının izini sürmek için gittiği sanat malzemeleri satan dükkânın müdürü Oskar'a, insanların bir kalemi satın alırken deneme yapmak istediklerinde kullandıkları kalemin rengini yazdıkları söyler ve bunu doğrulamak için kalem standının yanında bulunan defteri gösterir. Yazar bu bölümü okuyucularına anlatmak için defterden üç farklı sayfa sunar (Örnek 9-10).

Örnek 1

Örnek 2

...sokaklarının dışındaki... çıkış, bağırıyordu:
"Neredeyse unatacaktım!" Eve koştu ve bir zarfla geldi. "Nere-
de unatacaktım," dedi, gözleri kıpkırmızıydı, parmak eklem-
leri bombayazdı, daha sonra bombardımandan sağ çıktığını ve
başar ettiğini öğrendim. (Annen sana söyledi mi bunu? Kendi-
bence mi? Bana verdiği bir mektuptu. Simon Goldberg yazmış-
tı. Mektup Hollanda'daki Westerbok toplama kampından pos-
talanmış, bölgemizdeki Yahudilerin çalışmaya veya ölmeye
yollarıydı. "Sevgili Thomas Schell, seni tanımak, kısa
bir süre için olsa bile, bir zevkti. Açıklanması gerekmeyen ze-
vcelelerimde güçlü bir etki bıraktın. Ne denli uzun ve do-
lanıçlı olsa bile yollarımızın bir gün tekrar kesişmesini diler-
im. O güne dek bu zor zamanlarda en iyi şeyleri yaşamama dili-
yorum. Samimiyetle, Simon Goldberg." Mektubu zarfa koy-
du. "Bu zarfı cebime, gelecekteki evin az önce çıktığı yere koy-
du. "Sakladığın dedenin sesini duyduğum hâli kapıdaydı. "Ne-
miyse unatacaktım." Annen beni Broadway'deki pastanede
bulduğu zaman ona her şeyi anlatmak istedim, anlatabilseydim
belki farklı yaşayabilirdik, belki burası yerine orada, seninle
olurdum. Belki "Bir bebek yitirdim," deseydim, "Sevdiğim bir
şeyi yitirdim sonra başka şeyleri sevmeyi reddetmekten korkuyor-
dum," deseydim, belki imkansız mümkün olabilirdim. Belki,
bana yapmadığın içinde çok derinlere gömmüştüm. Ve işte, ora-
rızın bir dahasını. Bu kütüphanede, hayatımdan binlerce kü-
tlenin içinde oturmuş. Ne kadar çabalarsam çabalarsam ne kadar
çok istesem isteseyim gönderemeyeceğimi bildiğim bir mektup
yazmıştım. Kulübenin arkasında yaşayan o çocuk bu masada
oturmuştu. (Simon Goldberg)

Örnek 3

İNANILMAZ YALNIZ
GALİBA YERDE UYUYAKALMIŞIM.
UYANDIĞIMDA ANNEM PLJAMALARIMI
GİYEBİLMEM İÇİN ÜSTÜMÜ ÇIKARIYOR-
DU Kİ BU DA BÜTÜN MORLUKLARIMI
GÖRECEK DEMEKTİ. DÜN GECE AYNADA
SAYMIŞTİM. KIRK BİR TANEYDİ. BAZI-
LARI BÜYÜMÜŞTÜ AMA ÇOĞU UFAKTI.
MORLUKLARI O YÜZDEN YAPMAMIŞTİM
AMA GENE DE BANA NASIL OLDUKLARI-
NI (MUHTEMELEN BİLMESİNE RAĞMEN)
SORMASINI VE (NE KADAR ZORLANDI-
ĞIMI ANLAYACAĞI İÇİN) BANA ÜZÜLME-
SİNİ VE KENDİNİ FECİ HİSSETMESİNİ
(ÇÜNKÜ EN AZINDAN BİRKAÇI ONUN
KABAHATİYDİ) VE BANA HİÇ ÖLMEYE-
CEĞİNE VE BENİ BIRAKMAYACAĞINA
SÖZ VERMESİNİ İSTİYORDUM. AMA
HİÇBİR ŞEY DEMEDİ. MORLUKLARI GÖR-
DÜĞÜNDE GÖZLERİNDEKİ İFADEYİ BİLE
GÖREMEDİM. ÇÜNKÜ GÖMLEĞİM KA-
FAMDAYDI. YÜZÜMÜ BİR CEP VEYA BİR
KAFATASI GİBİ KAPLAMİŞTI.

Örnek 4

yollamadıklarını düşünmek beni bazen rahatlatıyor.
XXX XX XXXXXX veya hiç değilse XXX XXXXXXXXXXXX?
XX XXXXX X XX boyunca XXXXX XX.
XXX XXX XX XXXXX ve XXXXX XX XXXXX XX XXX bir
kere bile XXX XX XXXXXX, XXX XXXXXXX XXX XXXXX
kabus, değil mi?
XXX, XXX, XX XXXXX XX XXXXX XX! XXXXX XX XXX
XX XXX XX XXXXXX birkaç kelime yazarsanız bana, tah-
min edemeyeceğiniz kadar minnettar kalırım. XXXXXX
XXXX çoğu mektup aldığı için XX XX XXXXXXXXXXXX biliyo-
rum. Lütfen mektuba adlarınızla birlikte bir de resim ekle-
yin. Her şeyi ekleyin.
Umutla,
Samimiyetle, ben
XXXXXXXX XXXXXXXXXXXX
Mektubu doğrudan odama götürdüm. Şiltemin altına koy-
dum. Ne anneme ne babama ondan bahsettim. Haftalar
boyu, meraklan uyuyamadım. O adam neden bir Türk esir
kızına gönderilmişti? Mektup neden yazılmasından on beş
yıl sonra gelmişti? O on beş yıl boyunca nerede durmuştu?
Neden kimse mektuplarına yanıt yazmamıştı? Diğerlerinin
mektup aldığını söylüyordu. Neden bizim evimize mektup
yollamıştı? Sokağımızın adını nereden bilmişti? Dresden'i
nasıl bilmişti? Ne zaman Almanca öğrenmişti? Pekki, sonra
başına ne gelmişti?
Mektuptan çıkarabileceğim her şeyi öğrenmeye çabaladım.
Sözcükler basitti. Ekmeğin tek anlamı ekmekti. Posta, pos-
ta demekti. (Simon Goldberg)

Örnek 5

Sekir dakika, otuz iki saniye...
Ama o ölçüde devasa cepler yapılamayacağını biliyordum.
Sonunda herkes herkesi yitirdi. Bunu atlatacak icat yoktu. O
göre kendimi evrendeki her şeyin altında duran kaplumbağa gibi
hissettim.
Yirmi bir dakika, on bir saniye...
Anahtara gelince: Dairemizin anahtarının yanına, ipe bağ-
layıp kolye gibi boynuma astım.
Bana gelince: Saatlerce uyanık kaldım. Buckminster yanına
kaydı; bir süre, başka şeyler düşünmeyeyim diye fiil çektim.
Je suis
Tu es
Il/Elle est
Nous sommes
Vous êtes
Ils/Elles sont
Je suis
Tu es
Il/Elle est
Nous*
Bir ara uyandığımda Buckminster'ın patilerini gözkapakla-
rının üzerinde buldum. Kabuslarımı hissetmişti berhalde.

Örnek 6

[illegible]

Örnek 7

3, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 7, 2, 6, 3, 4, 3² 5, 7, 6, 3, 5, 2, 9, 4, 6, 6, 4,
4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 9, 2, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 3,
3, 8! 4, 3, 2, 4, 7, 7, 6, 7, 8, 4! 6, 3, 3, 8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6,
5, 3, 5, 7! 6, 4, 3, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 3, 8, 7, 2, 6, 3, 4, 3² 5, 7, 6, 3,
5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 7, 7, 4, 8, 3, 3, 2, 8,
3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8, 3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7,
4, 8, 3, 3, 9, 8, 8, 4, 3, 2, 4, 5, 7, 6, 7, 8, 4, 6, 3, 5, 5, 2, 6, 9, 4, 6, 5,
6, 7, 5, 4, 6! 5, 2, 6, 2, 6, 5, 9, 5, 2² 6, 9, 6, 2, 6, 5, 4, 7, 5, 5, 4, 5, 2,
5, 2, 6, 4, 6, 2, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2,
6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 4, 2, 5, 5, 2,
2, 2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 7, 2, 4, 6,
5, 5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4! 6, 3, 3, 3,
8, 6, 3, 9, 6, 3, 6, 6, 3, 4, 6, 5, 3, 5, 3! 2, 2, 3, 3, 2, 6, 3, 4, 2, 5, 3, 3,
8, 3, 2, 6, 3, 4, 3² 2, 7, 8? 5, 3, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3,
4, 8, 3, 3, 2, 8! 3, 3, 4, 8, 3, 3, 2, 8, 3, 4, 3, 2, 4, 7, 6, 6, 7, 8, 4, 6, 8,
3, 8, 8, 6, 3, 4, 6, 3! 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 9, 2, 4, 5, 2, 6! 4, 2, 2, 6,
5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2,
2, 4, 5, 2! 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 5, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 7, 2, 7, 2, 4, 6, 5,
5, 5, 2, 6, 5, 4, 6, 5, 6, 7, 5, 4! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6,
5, 2, 6! 2, 6, 5, 4, 5² 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2,
5, 9, 2, 2, 2, 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 5, 5, 5, 2! 4, 5, 2, 4, 5, 5, 6,
5! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 3, 8, 2, 3, 3, 4, 8, 3, 9, 2,
8, 8, 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4, 6, 3, 3, 3, 8! 4, 3, 2, 4, 3, 3, 6, 3, 8, 4,
6, 3! 2, 7, 8? 2, 7, 8? 2, 7, 8! 4, 2, 2, 6, 5, 4, 2, 5, 7, 4, 5, 2, 5, 2, 6, 2,
6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 4, 5, 2, 4, 6, 3, 5, 8, 6, 2, 6, 3, 4, 5, 8, 7, 8, 2, 7,
7, 4, 8, 3, 3, 2, 8! 6, 5, 5, 5, 7! 6, 4, 5, 2, 2, 6, 7, 4, 2, 5, 6, 5, 2, 6! 2,
6, 5, 4, 5² 5, 7, 6, 5, 5, 2, 6, 2, 6, 5, 4, 5, 2, 7, 2, 2, 7, 7, 4, 2, 5, 9, 2, 2,
2, 4, 5, 2, 4! 2, 7, 8? 5, 5, 6, 5, 2, 4, 6, 3, 6, 7, 3, 4, 6, 7, 7, 4, 8, 3, 3,

Örnek 8

Örnek 9

Örnek 10

Modern sanatın öne çıkan özgünlük ve seçkincilik özelliğine karşın postmodernizm de taklitin hiçbir sakıncası yoktur. Sanat yapıtı defalarca kopyalanıp çoğaltılabilir ya da yeni bir sanatçının elinde bambaşka bir forma bürünebilir. Postmodern sanatçılar sanatın yaşama yön verme ve kritik etme gibi bir amaç taşımadığına inanırlar. Jonathan Safran Foer'de romanında özellikle Oskar'ın Başıma Gelen Şeyler Defterinin sayfalarına yapıştırdığı Hamlet'ten, Empire State Binası'nın gözlem kulesinden ya da Stephen Hawking'ten bahsederken internetten alınmış fotoğraflara yer vermekten çekinmez. Hatta aldığı bu fotoğrafları başka sayfalarda birkaç kez kullanır (Örnek 11-13).

Örnek 11

Örnek 12

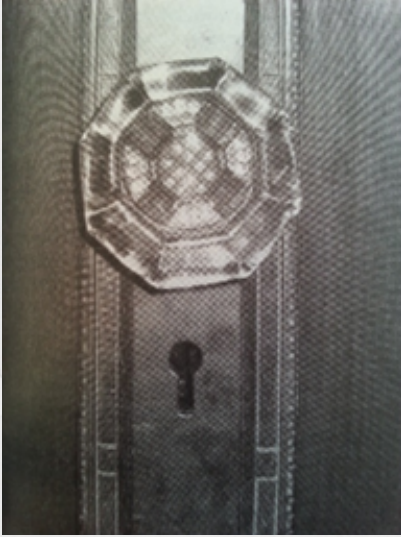

Örnek 13

Postmodernizmde zaman modern metinlerdeki gibi kronolojik değildir. Belirli, ölçülebilir zamana karşı, sınırları belirsiz, dağınık, birbirine girişik bir zaman kavramı vardır. Zaman algısı parçalıdır. Modernizmdeki büyük anlatılar yerini değişik yorumlara açık anlatı stiline bırakır. Postmodernizmde metin herhangi bir realitenin karşısında veya yanında olmak yerine durumu olduğu gibi göz önüne sermeyi yeğler. Bilginin doğruluğu ile ilgilenmez. İyi kötü, doğu batı, gibi zıtlıklar yerine mevcut yaklaşım vardır. Sorunlara bir çözüm önerisi yoktur. Önemli olan metinde anlatılan gerçekler değil, okurun bulup yakalaması gereken gerçeklerdir (Karabulut ve Biricik; 2017). Romanda olayları dinlediğimiz üç ana karakter var. Oskar, Oskar'ın büyükannesi ve büyükbabası. Yazar onların gözünden olayları bize aktarırken bazen anıları kimin aktardığını anlamıyoruz. Biz büyükannenin anlattığını düşünürken aslında anlatıcının büyükbaba olduğunu bölümün son cümlelerinde fark ediyoruz. Romanda zaman artık iç içe geçmiş durumdadır dolayısıyla anlatıcıların da artık bir önemi kalmamıştır. Çünkü asıl olması gereken, olayların en yalın haliyle aktarılmasıdır ve önemli olan da biz okuyucuların romanda kendi gerçekliğimizi bulup yakalamamızdır. Bu durum aynı zamanda postmodern romanın özelliklerinden biri olan üstkurmacaya bizi götürür. Artık metinler anlatıcıların hâkimiyetinden çıkarak metinlerarası bir yapıya dönüşmüştür.

Modern romanlarda gördüğümüz kronolojik zaman ve metin dizilimi olmadığı için metin simgesel bir oyun alanına dönüşür ve böylelikle okuyucular tarafından çeşitli anlam çağrışımlarına kapı açan katmanlar oluşur. Metin dil oyunları ve çok katmanlı yapısı ile her yoruma açık bir hale gelir. Böylece anlam oluşumu ve aktarımı yazar endeksli değil, tamamen okur endeksli bir hale dönüşür. Kısaca okur metne dâhil olur. Artık modernizm de olduğu gibi tek doğru yerini çoğulculuk eksenine oturtulmuş çok katmanlı bir yapı alır. Yazar bir şey söylemek yerine çoklu parametrelerden seçmeler yapar. Dolayısıyla da okur ideolojik yönelimlere kaymaz. Apolitik bir tepki söz konusudur. Romanda da yazar 11 Eylül olaylarında babasını kaybetmiş Oskar'ın acısını dindirme sürecini ve aynı zamanda büyükanne ve büyükbabasının II. Dünya Savaşı sırasında Yahudi Soykırımında ailelerini ve sevdiklerini kaybetmesini sadece insani nedenler ve hisler çerçevesinde verir. Hiçbir şekilde siyasi yorumlara girmez. Yazar taraf değildir ya da karşı da değildir. Sadece yakınlarını ve çok sevdiklerini kaybeden insanların haklı serzenişlerini yansıtmaya çalışması vardır. Öfke bile görmeyiz okuduğumuz satırlarda. Sadece bir iç döküş bir acıyı paylaşma durumu söz konusudur. Okurunda yansıtılan durumu içselleştirme ve kendi çerçevesinden irdelemesi beklenir.

Postmodern romanda kurgusal yapı okuyucuyu romana dâhil edecek biçimde oluşturulur. Romanda yazar bir takım boşluklar bırakabilir ve okuyucunun bunları doldurması beklenir. Bu şekilde yazar ve okur arasındaki sınırlar kalkar ve okuyucu ön plana çıkar. Jonathan Safran Foer’de Oskar ile birlikte bizi anahtarın açacağı kilidi bulmamız için romana dâhil ediyor. Bunu zihnimizde daha iyi canlandırabilmemiz için Oskar’ın izini sürdüğü ve anahtarı denediği kilitlerin örneklerini veriyor (Örnek 14-16). Kapılar ve kilitler zamansal geçişlerin anlatımı için de bir anahtar. Oskar’ın büyükannesi ve büyükbabası birbirleriyle konuşmadıkları zaman evde kendilerine bir hareket alanı olabilecek yerler belirler. Buna “Hiçbir Şey Yerleri” adını verirler. Hiçbir şey yerinde her şeyi yapmakta özgürdürler. Çünkü o alanın dışında kalanın kendisine müdahale etmeyeceğini bilir. Eğer alan “Bir Şey” alanına dâhil ise burada konuşabilirler ve birbirlerine bakabilirler. “Kapının oturma odasına bakan yüzü Hiçbir Şey, koridora bakan yüzü Bir Şey’di ve onları birbirine bağlayan tokmak ne Hiçbir Şey ne de Bir Şey’di” (Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın. s:131).

Örnek 14

Örnek 15

Örnek 16

“Modernizmi yüzyılın ilk yarısından sonra yavaş yavaş sondürüp kendine kapanmaya, yok olmaya götüren nesnel nedenlerin başında, gerçekliğin zeminini yitirmesi, insanlardaki gerçeklik duygusunun yok olması geliyordu. Avrupa’nın yaşadığı büyük yıkım, bireylik duygusunu gerçeklikten koparmış, bu da modernizmin sonunu hazırlamıştı. Artık “verili dünyanın anlamlandırılabilmesi” durumu yaşıyordu. Çünkü gerçeklik (sahicilik) duygusu, bireyliğin son kerteye çıktığı yerde bile kendine bir dayanak arar” (Gümüş; 2010).

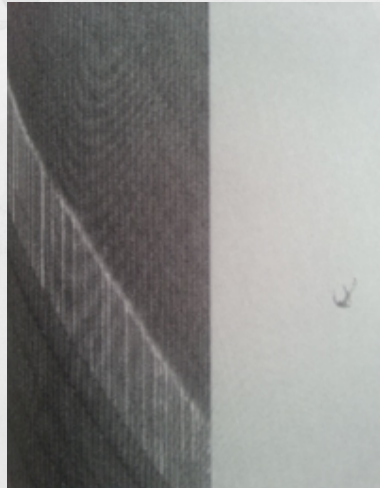
Oskar babasını kaybetmesi gerçeğini kabul etmek istemez. Bu yüzden anahtarın peşinden koşarak kendine bir dayanak arama çabasına girer. Bu süreçte anahtarın düşündüğünden farklı bir anlamı olması onu daha çok üzer. Kendine yeni bir gerçeklik arayışına girer. İşte o zaman Başıma Gelen Şeyler defterini eline alır ve oraya daha önceden yapıştırdığı ikiz kulelerden birinden atlayan adamın fotoğraflarının olduğu sayfaları yırtar ve onları tersten yapıştırır. Böylece parmağıyla hızlıca çevirdiğinde adam göğe süzülüyormuş gibi görünür.

''Postmodernizmle birlikte edebiyatın toplumsal gerçeklikle bağının koptuğu varsayılır. Postmodern söylem, bütüncül bir gerçekliğin olamayacağını, gerçekliğin parçalandığını, başka bir deyişle çoğul bir gerçeklik anlayışının topluma egemen olduğunu söyler. Dolayısıyla edebiyat sosyolojisinin bir disiplin olarak edebi yapıtlardan tek bir anlama ulaşması mümkün değildir. Postmodern edebiyatın sunacağı bütüncül bir gerçeklik yoktur. Anlam orada tek başına bulunmamaktadır. Ancak bu düşünceden hareketle postmodern toplumlarda anlamın kaybolduğunu söylemek yanlış olacaktır. Gerçeklik ve toplumsal anlam, postmodernizmin imgelediklerinde bulunabilir'' (Altın; 2017).

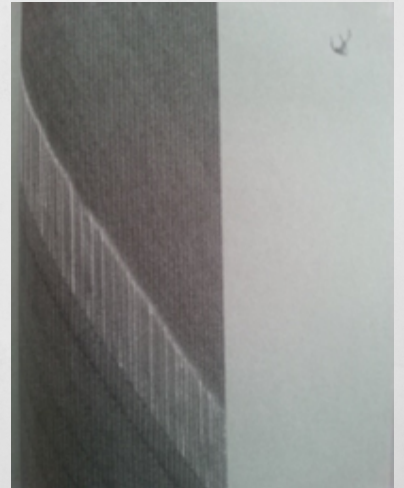
Yazar bunu düşen adamın tersten oluşturulmuş fotoğraflarını on altı sayfa vererek gösterir (Örnek 17-19). Böylelikle Oskar kendisine dayatılan gerçeği kabullenemediğini ve zamanı kendi anlamlandırması doğrultusunda tersten işleterek geri döndürebileceğini ve bu sayede belki babasını kaybetmemiş olacağı gerçeğine tutunmak ister.

Örnek 17

Örnek 18

Örnek 19

SONUÇ

Postmodern roman kavramı Jonathan Safran Foer'in "Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın" kitabı çerçevesinde incelenmiştir. Romanın daha ilk sayfalardan itibaren var olan biçimsel yapısı, bize postmodern bir romanla karşı karşıya olduğumuzu gösterir. Karakterlerin anlatımlarının iç içe geçmesi metinlerarası yapıyı da beraberinde getirerek; roman üstkurmaca bir hale dönüşür. Yazar, taraf olmaz sadece olayları yalın ve insani bir yönle yansıtır. İşin yorumlama ve anlamlandırma kısmını okuyucularına bırakır. Özellikle son bölümde Oskar'ın Başıma Gelen Şeyler defterinde düşen adamın sayfalarını yırtarak tersten yapıştırmasıyla zamanı kendi kavramsal gerçekliğiyle anlamlandırmasında bildiğimiz zaman kavramının dışına çıkarak zaman bireyin anlamlandırabildiği ya da anlamlandırmak istediği bir yapıya dönüşür.

“İkna olmak istemeyen birini hiçbir şey ikna edemez. Ama inanmak isteyeneye sarılabilecek bir şey verecek bolca ipucu var” Thomas Schell (Oskar'ın Babası).

Bu romanda da inanmak isteyenlere romanın Postmodernizm Kadar Aşırı Gürültülü ve Postmodernizme İnanılmaz Yakın olduğu verilen örneklerle gösterilmeye çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- Karabulut, Mustafa ve Biricik, İbrahim (Mayıs 2017). Postmodern Edebiyatın “Ne” Liği. http://turkoloji.cu.edu.tr/pdf/postmodern_edebiyatin_ne_ligi.pdf Erişim: 08.04.2019
- Alp, Kafiye Özlem (Kasım-Aralık 2013). Sanatın Temsili ve Postmodern Sanatta Temsil. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/193436> Erişim: 08.04.2019
- Özsevgeç, Yıldırım (2017). Postmodernizm Üzerine. http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt10/sayi54_pdf/1dil_edebiyat/ozsegec_yildirim.pdf Erişim: 22.04.2019
- Aslan, Seyfettin ve Yılmaz, Abdullah. Modernizme Bir Başkaldırı Projesi Olarak Postmodernizm. <http://eskidergi.cumhuriyet.edu.tr/makale/120.pdf> Erişim: 22.04.2019
- Şen Altın, Neslihan (2017). Toplumsal Gerçeklik ve Postmodern Roman. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/386293>. Erişim: 23.04.2019 [https://humanitas.nku.edu.tr/>DOI 10.20304/humanitas.316515](https://humanitas.nku.edu.tr/>DOI%2010.20304/humanitas.316515). Erişim: 23.04.2019
- Gümüş, Semih (2010). Modernizm ve Postmodernizm Edebiyatın Dünyü ve Yarını <http://www.fenomen.org/postmodernizm/37-postmodernizm-nedir.html>. Erişim: 23.04.2019

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA*

VEFATININ 84. YIL DÖNÜMÜNDE ATATÜRK VE ATATÜRKÇÜLÜK

Sevgili dostlar, bugün, vefatının 84. yıldönümünde millet olarak kendisine çok şey borçlu olduğumuz yüce Türk milletinin seçkin evladı, milli kahraman, büyük asker ve devlet adamı ve cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Atatürk'ü bir kez daha saygıyla, şükranla, özlemle ve rahmetle anıyorum. Ruhu şad, Mekânı Cennet olsun.

Değerli dostlar, Dünya'da, ülkelerin tarihine çeşitli alanlarda değerler katmış ve her zaman minnet, şükran ve saygı ile anılan birçok insan vardır. Kurtuluş Savaşını başarıyla sona erdirdikten sonra modern Türkiye'nin temellerini atan Atatürk de bizim milletimizin saygı ile andığı ulusal liderimizdir. İşte, aradan onca yıl geçmiş olmasına rağmen her 10 Kasım'da, ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ü, ebediyete intikali dolayısıyla anmamız, unutmamamız milletimizin kendisine gösterdiği sevgi

ve saygının bir işaretidir. Ve bunun en güzel göstergesi de değerli konuklar anma günleridir. Diğer bir ifadeyle milletin hafızasını tazelediği günlerdir.

Toplumların, inançları ve gelenekleri doğrultusunda anma ve benzeri etkinlikleri eski çağlardan beri yaptıkları bilinmektedir. Anma en basit tanımıyla, bir toplumun önem verdiği bir olayı, bir değeri, bir kişiyi her yıldönümünde çeşitli etkinliklerle hatırlamasıdır. Bir başka ifadeyle toplumun kendi değerlerini, onu temsil eden sözcük ve sembollerle anmasıdır, yaşatmasıdır.

Şüphesiz tüm uluslar milli kahramanlarını saygıyla anar; tarihe damga vurmuş diğer Türk büyüklerini (Mete Hanı, Alparslan'ı, Fatih'i ve daha nicelerini) unutmadığı gibi.

Peki, Atatürk'ü yeterince tanıyor muyuz?

Hayır. 14 kitabı var, kim biliyor?

*Bursa Uludağ Üniversitesi Öğretim Üyesi

Yazdıklarını kim okuyor? Nasıl bir ortamda büyüdü? Neleri başardı ve nasıl yaptı onca şeyi? Niçin yaşam öyküsünü tam olarak bilmiyoruz? Düşüncelerini ve yaptıklarını bilmediğimiz birini nasıl tanıyabilir, sevebiliriz? Atatürk'ü anlamanın yolu O'nu tanımakla ve yaptıklarını tam olarak bilmekle, yazdıklarını okumakla mümkündür.

Peki, Atatürk kimdir? Unesco'nun ifadesiyle Atatürk

Uluslararası anlayış, iş birliği ve barış yolunda çaba göstermiş, üstün bir kişi; olağanüstü devrimler gerçekleştirmiş devrimci; sömürgecilik ve yayılmacılığa karşı savaştan ilk önder; insan haklarına saygılı; dünya barışının öncüsü; bütün yaşamı boyunca insanlar arasında renk, din, ırk ayrımı gözetmeyen eşsiz bir devlet adamı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur. İşte kısaca Atatürk budur.

Bir de konuya Atatürk'ün kendi sözleri ile bakacak olursak, bir sözünde şöyle diyor; ***“Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim fikirlerimi, benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu kâfidir”*** (1929).

Evet, bu sözde ifade edildiği gibi bugün belki Atatürk cismen, bedenlen aramızda olmayabilir; fakat fikir ve düşünceleriyle aramızdadır ve yaşamaktadır.

Yine Atatürk bir sözünde şöyle diyor;

“İki Mustafa Kemal vardır: Biri ben, et ve kemik geçici Mustafa Kemal... İkinci Mustafa Kemal, onu “ben” kelimesiyle ifade edemem; O, ben değil, bizdir! O, memleketin her köşesinde yeni fikir, yeni hayat ve büyük ülkü için uğraştan aydın ve savaşçı bir topluluktur. Ben, onların rüyasını temsil ediyorum. Benim teşebbüslerim, onların özlemini çektikleri şeyleri tatmin içindir. O Mustafa Kemal sizsiniz, hepinizsiniz. Geçici olmayan, yaşaması ve başarılı olması gereken Mustafa Kemal odur!” (1933).

Ne kadar güzel bir söz değil mi? İşte Atatürk ve Atatürkçülüğü böyle anlamalıyız. Yani O'nun duygu ve düşüncelerini, ilke ve devrimlerini doğru anlayıp, sahip çıkmalıyız.

Başka bir sözünde Atatürk;

“Bir zamanlar gelir, beni unutmak veya unutturmak isteyen gayretler belirebilir. Fikirlerimi inkâr edenler ve beni yerenler çıkabilir. Hatta bunlar, benim en yakın bildiğim ve inandıklarım arasından bile olabilir. Fakat ektiğimiz tohumlar o kadar özlü ve kuvvetlidir ki bu fikirler Hint'ten, Mısır'dan döner dolaşır gene gelir, verimli neticeleri kalpleri doldurur” (1937).

Atatürk'ün bu sözündeki bazı hususlar bugün belki söz konusu olabilir. Fakat Hint'e, Mısır'a gitmeye gerek yoktur. Zira Atatürk'ün fikir ve düşüncelerinin ve yaptığı devrimlerin verimli neticeleri kalplerimizi doldurmuş vaziyettedir.

Atatürkçü olmak şüphesiz ki; Atatürk'ü insan olarak tanımak ve O'nun ilke ve inkılaplarını anlamakla mümkündür. Bugün bizim Atatürk'ü her yönüyle iyi anlamaya ve anlatmaya ihtiyacımız vardır. Zira Atatürk ve arkadaşlarının Türkiye Cumhuriyetini kurarken dayandıkları temel ilkeler ve esaslar bugün de önemini korumaktadır. Bu temel esaslara sahip çıkmak Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşatılması ve yüceltilmesi ile eş anlamlıdır. Devletimizin kuruluş felsefesini anlamak ve bu felsefeyi yaşatmak için milletimizin tarihten süzülüp gelen milli değerlerini, iç dinamiklerini ve Atatürk'ün bunları yorumlayış tarzını ortaya koymak gereklidir.

Fransız İhtilali ile başlayan Yakınçağın en önemli özelliği, ihtilal ve inkılaplarla yoğrulmuş olmasıdır. Rus İhtilali ile başlayan XX. yüzyılın ikinci büyük olayı ise; Atatürkçülük olarak ifade ettiğimiz büyük Türk İnkılabıdır.

Amacı milli çağdaşlaşmayı sağlamak, Türk toplumuna yeni bir şekil ve

anlayış kazandırmak olan Türk İnkılabı, bağımsızlığı, özgür düşüncüyü ve insan onurunu temel alan bir Türk Rönesansı'dır. Bu ideallerin ileriye dönük bir şekilde gelişmesi ve korunması ise; Atatürk İlke ve İnkılaplarının gerçek anlamda uygulanması ile mümkündür.

Tarihi ve sosyolojik gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan Türk İnkılabı, bir fikir ve idealin başarıya ulaşmış halidir. Türk İnkılabı, bu yönü ile “Kemalizm” veya “Atatürkçülük” olarak ifade edilir.

Atatürkçülük, Türk Milleti'nin bugün ve gelecekte tam bağımsızlığa ve refaha sahip olması, devletin, millet egemenliği esasına dayandırılması, aklın ve bilimin rehberliğinde Türk kültürünün çağdaş uygarlık düzeyi üzerine çıkarılması amacı ile temel esasları yine Atatürk tarafından belirtilen devlet hayatına, fikir hayatına ve ekonomik hayata, toplumun temel müesseselerine ilişkin gerçekçi fikirler ve ilkeler bütünüdür.

Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmasını Atatürk ilke ve inkılaplarının bir bütün olarak uygulanmasında gören Atatürkçülük, Türk inkılabının sistemleştirilmiş fikir gücü ve geleceğe bakan yönüyle de ülküsü olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, Atatürkçülük, Atatürk'ten çıkan ve onunla gelişen fikirler ve olaylar bütünü olarak da algılanmaktadır.

Kısaca Atatürkçülük, Türk toplumunu her alanda akılcı ve bilimsel bir metotla modern bir toplum haline getirmektir. Şu halde, Atatürkçülük, çağdaşlaşma demektir. Diğer bir deyişle, Milli Hâkimiyet esasına dayalı bir “Demokratik Çağdaşlaşma” modelidir.

Dolayısıyla Atatürkçülük, Türkiye Cumhuriyeti’nin temellerini oluşturan Atatürk ilke ve inkılaplarının ortaya çıkardığı bir hayat tarzı olarak akılcı, ampirik (deneysel) ve pragmatiktir. Kendisine akıl ve bilimi bir yol/rehber olarak seçen Atatürkçülük; “Rasyonalist” ve “Pragmatik” olan “Demokratik” rejimler arasında yer almaktadır.

Atatürkçülük tam bağımsızlığı öngörür. Emperyalist güçlere karşı kazandığı zaferle ve kurduğu bağımsız yeni Türk Devleti ile dünyadaki mazlum milletlere örnek olmuştur. Bugün Atatürk’ün öngördüğü bu gelişmenin büyük bir bölümü gerçekleşmiş, Batı Emperyalizminin yıkılmasıyla birçok ülke bağımsızlığına kavuşmuştur. Ancak daha alınması gereken çok yol olduğu da açıktır.

Atatürkçülük her şeyden önce milliyetçiliktir. Atatürkçülükte milliyetçiliğin temeli Türk Milleti’nin ve ülkesinin bütünlüğüdür. Atatürk Milliyetçiliği ırkçı ve emperyalist

olmadığı gibi sınıf kavgasını da reddeder. Atatürkçülük Türk toplumunu ayrı ayrı sınıflar olarak değil; bir bütün olarak görür.

Atatürkçülüğün diğer bir vasfı akılcılıktır. Atatürkçülükte akılcılığın temeli bilim ve teknolojidir. Pozitif bilime ve özgür düşünceye önem veren Atatürkçülük, bunu laik akılcı özgür bir düşünüşle yine pozitif bilime dayanarak yapar. Dolayısıyla Atatürk’ün **“Dünya’da her şey için, medeniyet için, hayat için, muvaffakiyet için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlim ve fennin haricinde mürşit aramak gaflettir, cehalettir, dalalettir”** sözü bilim ve teknolojinin önemini ve ülke kalkınmasındaki rolünü en açık biçimde ortaya koymaktadır.

Atatürkçülük halkçıdır, demokratiktir, sosyaldır ve barışçıdır. Atatürkçülük çağdaş uygarlık seviyesine erişmek için sadece siyasi alana değil, ekonomik ve sosyal alanlara da yönelmeyi, sınıf kavgalarına yol açmadan sosyal barışı gerçekleştirmek için toplumu kalkındırmayı ve böylece az gelişmişlikten kurtulmayı hedef sayar. Atatürkçü halkçılıkta medeni bir insan toplumu için, birbirini tamamlayan siyasi ve sosyal unsurlar ve değerler vardır.

Atatürkçülük, yasalar önünde eşitliği öngörür ve toplumun varlığını

sürdürmesi için çalışmayı zorunlu sayar. Toplum hayatında her türlü ayrıcalığı reddeder. Milletin genel hakları dışında hiçbir kimseye veya zümreye ayrıcalık tanımaz.

Atatürkçülükte ekonomik hayatın temelini oluşturan devletçilik düşüncesi, dönemin ekonomik şartları sonucu ortaya çıkmış fakat Atatürk tarafından zamanla şekillendirilerek Türkiye’de ekonomik politikaya yön verecek temel ilkelere dönüşmüştür.

Atatürkçülüğün temel ilkelerinden biri laikliktir. Atatürkçülükte laiklik, yalnız din ve dünya işlerinin ayrılması demek değildir. Tüm vatandaşların vicdan, ibadet ve din özgürlüğü de demektir.

Atatürkçülüğün temel niteliklerinden biri de milli birlik ve beraberlik esasıdır. Milli birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyacımız olduğu şu günlerde, Atatürk’ün 1932’de söylediği şu tarihi sözleri akıldan çıkarmamak gerekir: **“Diyarbakır’lı, Van’lı, Erzurum’lu, Trabzon’lu, İstanbul’lu, Trakya’lı ve Makedonya’lı, hep bir ırkın evlatları, hep aynı cevherin damarlarıdır.”**

Atatürkçülüğün önemli bir vasfı da barış ilkesidir. Atatürkçülüğün barış anlayışını ise, en kısa ve öz şekliyle Atatürk’ün **“Yurtta barış dünyada barış”** sözünde görmekteyiz. Atatürk’e

göre Türkiye Cumhuriyeti’nin en esaslı prensiplerinden biri bu ilkedir. Amacı, insanlığın ve medeniyetin refah ve ilerlemesinde esaslı bir şekilde katkı sağlamaktır. Dolayısıyla iç ve dış barışa hizmet etmek Atatürkçülüğün en önemli prensiplerindendir.

Bununla beraber, Atatürk körü körüne barışçıl da değildir. Çünkü böyle bir düşüncenin milleti acze sürükleyebileceğine, toplumun bağımsızlık ve özgürlük gibi en kutsal değerlerini zedeleyebileceğine inanır. O’na göre, insan gibi yaşayabilmek için, milletin ve devletin güçlü olması ve her şeyden önce, kendi gücüne güvenmesi zorunludur.

Kısaca Atatürkçülük bir Milli Mücadele gerçeğidir. Milli Mücadele ile başlamış, gelişmiş ve Milli Mücadeleden sonra da karşılaşılan sorunlara uygun çözüm yolları arayarak yılların oluşturduğu bir düşünce sistemidir. Türkiye’nin gerçeklerinden ortaya çıkmış, milli bir anlayışla da çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmayı amaç edinmiştir.

Yarının ülke mukadderatını her alanda eline alacak gençliği, iç ve dış tehditlere karşı uyanık tutmak, Türkiye Cumhuriyeti’nin hangi güçlüklerden sonra, nasıl kurulduğunu izah ile vatan toprağının mukaddesatına inanmayı temin etmek ve Türk gençliğini ülkesi, milleti ve devletiyle bölünmez bir

bütünlük içinde Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda yetiştirerek milli hedefler etrafında birleştirmeliyiz.

Türkiye Cumhuriyeti, milletinden aldığı g   ve vakarla, İstiklal Savaşı'nın kazandırdığı itibarla hayatiyetini devam ettirmektedir. Anadolu coğrafyası, tarihte olduğu gibi askeri, stratejik ve ekonomik yönden dünyanın cazibe merkezi olmaya devam etmektedir. Milletimizin geçmişte yaşadığı hayati zorlukların, halkımıza bilhassa gençlerimize doğru bir şekilde aktarılması gerekmektedir.

Bilinmesi gereken nokta şudur ki, "Türk İnkılabı", yere serildi ve öldü zannedilen "hasta adamın" yani bir milletin ayağa kalkarak rakiplerini devirmesi ve adeta şahlanması hareketidir. şu halde Milli Mücadele ile Atatürk ilke ve inkılaplarının her Türk vatandaşı tarafından detayıyla bilinmesi bir zorunluluktur.

şu halde bilelim ki; millet olarak varlığımızın ve geleceğimizin yeg ne temeli olan Türkiye Cumhuriyeti'ni i  ve dış tehditler karşısında daima muhafaza ve müdafaa idraki içinde olarak, genç nesilleri Atatürk ilke ve devrimlerinin öngördüğü ideallerle yetiştirmemiz zorunludur. Her Türk aydınına düşen görev, bu ilke ve inkılapları genç nesillere doğru olarak anlatmaktır. Gençlerimizin de Atatürk

ilke ve inkıl plarından kopmadan ülkemize ve insanlığa yararlı hizmetlerde bulunacaklarına yürekten inanıyorum.

Buraya kadar anlattıklarımızı toparlayacak olursak; Atatürk'ün açık ve çelişkisiz bir dünya görüşü vardı. O, sahip olduğu meziyetlerle bağımsız bir dünya idi. Al akg n ll yd . O'nun kişiliğinde erişilmez bir irade, doğruyu ve güzeli izah eden mantık, sarsılmaz bir kararlılık, mutlak egemenlik bir araya gelmişti.

O, çelişen çıkarları uzlaştırabilen bir insandı. Bölen değil birleştirendi. Bilime karşı büyük bir ilgi duyar, teori ve tatbikatı, arzu ile eseri bir ahenk içinde sıralardı. Hoşgörülü, kişilerin kanaat ve salahiyetlerine saygılı, her fikir ve görüşe kıymet verirdi. O'nun bakışlarında kudret, sözlerinde doğruluk ve sağlamlık, enerji ve bilgi zenginliği vardı.

O, millet adamıydı. Bütün imk nlarını kendi menfaatleri doğrultusunda değil; milletinin hayrı ve menfaatinde kullanırdı. Derin zek sı ile çevresine verdiği örnekler sayesinde bir ulus yarattı. O, ulusunun Ata'sı, Türkiye'nin kalbiydi. Cezp eder, ikna eder, itimat telkin eder ve bütün ulus onun peşinden giderdi. Aradan geçen onca yıla rağmen, bugün Atatürk'  derin sevgi,

saygı, şükran ve bağlılıkla anmamızın temel sebebi de budur. O, milletin kalbinde canlı, diri ve taptaze yaşamaktadır. O, yüreklerimizi sevgi ile fethetmesini bilmiştir. O'ndan uzaklaştıkça zayıfız, ona yaklaştıkça kuvvetimiz artmaktadır.

Türk Milletinin hayatından parlak bir yıldız gibi kayıp giden Atatürk'ün fani varlığından uzak kalmanın tesellisini O'nun şu sözlerinde buluyoruz:

“Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim fikirlerimi, benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu kâfidir” ve

“Benim naçiz vücudum, bir gün elbet toprak olacaktır; fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşayacaktır. Ve Türk milleti emniyet ve saadetinin kefilisi olan ilkelerle medeniyet yolunda, tereddütsüz yürümeye devam edecektir.”

İşte, bugün, biz millet olarak ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği bu yolda (medeniyet yolunda) yılmadan yürümeye devam ediyoruz ve edeceğiz.

Sonuç olarak, bugün, “yaşaması ve yaşatılması gereken Mustafa Kemal”, ***“Ne mutlu Türk'üm Diyene!”*** sözleri ile övündüğü yüce Türk milletinin varlığında yaşamaktadır. O'nun yön verici ilke ve devrimleri ile özlemini duyduğu çağdaş uygarlık yolunda

önderliğini sürdürmektedir.

Cumhuriyet'le kalın, Atatürk'le kalın, Atatürk ilke ve devrimlerinin aydınlatığı yolda kalın.

Sevgi, saygı ve selamlarımla...

Kasım 2022

Ali Zeynel SÜRMELİ

1958 Muş doğumluyum. 13 yaşında iken edindiğim basit düzenekli bir fotoğraf makinesi ile fotoğraf çekmeye başladım. Kişisel fotoğraf sergilerim ve karma fotoğraf sergilerim oldu. 1995 - 2014 yılları arasında, Ankara Büyükşehir Belediyesi Sanat Galerilerinin açılışı ve dizayn edilmesinde şehir halkına fotoğraf sanatı, şiir ve diğer sanat dalları ile katkı sundum.

Fotoğrafçılık ve Kameranlık Bölümü mezunuyum. Belediyede ve Interrail Sanat Kurumu'nda öğretmenlik yaptım. Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) üyesiyim.

Doğa ve portre üzerine fotografik çalışmalarım devam ediyor.

Ali Zeynel SÜRMELİ ***"Yedigöller/ İspir" Fotoğraf Portfolyosu***

Eren ÖZERDİM

Kendimi tanıtan bu yazıyı, bazı konulardan sıkıldığım için yazıyorum.

1947 tevellütlüyüm. Fotoğrafçılığa, hasbelkader, rahmetli babamın 1957'de Amerika'dan getirdiği Kodak Duaflex makine ile başladım. Ne hikmetse bir daha hiç elimden bırakmadım. 1965'te daha iyi bir makine olan Minolta SRT 101'i aldım. O zamanlar ne kurs vardı ne de fotoğrafçılığı iyi bilen. Her şeyi fotoğrafçılara yapışarak; film yıkamayı ve basmayı, yaşlı bir fotoğrafçının 6 ay çay ve kahvesini yaparak (Tank olmadığı zamanlarda küvet ve sigara ışığında yıkayarak) kendim öğrendim. Karanlık oda konusunu, iynin iyisi olan 50 yıllık kadim dostum Hamdi Telli öğretti. Fotoğrafla ilgili olarak birbirimizin öğretmeni olduk.

Kompozisyon, altın oran, renk gibi konuları, rahmetli babamın ressam dostlarının atölyelerinde kafalarını şişirerek öğrendim. Kısacası fotoğraf öğrenmek hiç kolay olmadı. 1974 yılında, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü (MTA)'nde profesyonel fotoğrafçılık hayatım başladı. Orada sondaj çalışmalarının, MTA Sismik -1- Gemisi'nin çalışmalarının, madenlerin, galerilerin nasıl çekileceğini yine kendi kendime öğrendim ve Hasselblad Kamera

ile orada tanışarak kullandım. 1978'de Türk Tarih Kurumu Arkeoloji Bölümü'ne Arkeolojik fotoğraf çekmek üzere transfer oldum. Orada dünyaca ünlü hocalarla çalıştım. Arkeoloji Fotoğrafçılığını, onlarca arkeoloji kitabı okuyarak öğrendim. Büyük format View Kamera Linhof ile tanışıp kullanmam da bu şekilde oldu. 1982'de Ankara'nın ilk Reklam Fotoğraf Atölyesi'ne transfer olup; Reklam Fotoğrafçılığına başladım. Orada diğer orta format makineleri ve dünyanın en iyi büyük format (4x5 inç film) kamerası Sinar'ı ve Paraflaş kullandım.

1974 yılında başlayan profesyonel fotoğrafçılık hayatımı, 2015 yılında sonlandırıp; tekrar kompakt makine ile çekim yapan bir amatör olarak fotoğrafçılık hayatıma devam ediyorum. Sonuçta bu zor yolculuğun en zor kısmı, kendi kendine öğrenmek. Fotoğrafı hala öğreniyorum; Photoshop öğretmenim, iyilerin iyisi grafik tasarımcı dostum sevgili İbrahim Dinç.

Eren ÖZERDİM
Görsel Öyküler - "Beyoğlu" Fotoğraf Portfolyosu

Zehra Belgin ŞEMSETTİNOĞLU

KARADAĞ GEZİ NOTLARI - II (Devam)

Akşam saat 16.00-17.00'ye kadar sahilde kalıp güneşleniyor, kitap okuyor, denize giriyorduk. Sonra da ya evde hazırladığımız keyifli sofralarda akşam yemeklerimizi yiyor ya da civardaki yerlere giderek hem gezip hem de karnımızı doyuruyorduk.

Gezmek üzere ilk gittiğimiz yer Kotor “Old Town” oldu. Karadağ'da her şehrin bir de surlar içinde eski şehri var ve yapılar tamamen korunmuş. En tanınmış Old Town (eski şehir) Kotor şehrine ait.

Kotor, büyük yolcu gemilerinin ve yatlarının uğradığı liman kentlerinden birisi ve 1979 yılından itibaren UNESCO'nun dünya mirası listesinde yer almakta. Romalılar tarafından MÖ 168 yılında kurulan şehrin o dönemki adı Acrvium imiş. Ama bugünkü şehrin mimari yapısı burada 400 yıl hüküm süren Venedikliler'in izlerini taşıyor. Surlarla çevrili şehrin ana girişi sahil yolu üzerinde.

Büyük bir kapıdan geçerek eski şehrin içine giriyorsunuz. İlk adımınızı attığınız ve adı "Ordu Meydanı" olan bu kocaman alanın çevresi kafeler, restaurantlar, sanat atölyeleri ve hediyelik eşya satan dükkanlar ile çevrili. Old Town'ın en canlı ve en büyük bu meydanından dar sokaklara, onların açıldığı ve halen yaşamın sürdüğü taş binalar ile bezenmiş küçük şirin meydanlara çıkabiliyorsunuz.

Saat kulesi (Torre dell'Orologia), St. Tryphon Katedrali, St. Nicholas Kilisesi en çok ziyaret edilen yapılar arasında.

Bu arada Kotor kediler şehiri olarak da biliniyor ve bir kedi müzesi ile bu özelliğini vurguluyor.

Akşam şehir çok daha hareketli oluyor. Her meydanda canlı müzik yapan müzisyenler var. Duyduğunuz melodiler yemek yerken, bir şeyler içerken, gezerken size keyif veriyor.

Şehri çevreleyen surların en tepesinde 1300 basamak ile çıkılan bir kale var. Biz oraya çıkmayı gençlere bırakıp, şehrin tadını çıkarmayı tercih ettik.

Bizi etkileyen bir diğer yer Perast. Kotor'a 12 km. uzaklıktaki bu yerleşim yerine yine Venedikliler damgasını vurmuş. Kırmızı çatılı evleri, harika deniz manzarası ile çok masalsı bir yer.

Sahilden bakıldığında karşınızda iki şirin minik ada görüyorsunuz.

Bunlarda biri "Our Lady of the Rock" adası. Rivayete göre 1452 yılında seferden dönen bir denizci adada bulunan tepelik bir alanda Meryem Ana ikonası bulmuş. Bunu uğur sayan denizciler seferden her döndüklerinde buraya taş atmayı adet edinmişler. Sonunda ada bu son halini almış. Üzerinde bir kilise ve denizcilik müzesi var. Diğer adanın adı ise; "St. George". Doğal bir ada ve üzerinde bir manastır var; fakat ziyarete kapalı.

Gezdiğimiz şehirlerden birisi de marinası ile ünlü Tivat. Kanadalı milyarder bir iş insanının inşa ettirdiği Porto Montenegro, dünyada kendinden söz ettiren lüks bir mega-yat marinası. Dünya çapında bir çok ünlünün ve zenginin devasa yatları ile buraya geldiği biliniyor.

Dünyaca ünlü markaların satıldığı mağazalar, restaurantlar, kafeler ve apartmanların olduğu lüks bir mahalle görünümünde.

Tabii buradaki her şeyin fiyatı diğer yerlerin 4-5 katı. Bizlerin hoşlanacağı tarzda bir yer değil; ama yine de görülmeye değer.

Budva da bizim sevdiğimiz tarzın dışında gelişmiş bir şehir. Yapılaşması çok kötü ve aşırı kalabalık. Hareketli bir tatil geçirmek istiyorsanız Budva iyi bir seçenek olabilir. Sadece surlar içindeki Old Town korunmuş ve yapılaşmadan kendini kurtarabilmiş. Umarım Türkiye'nin içine düştüğü doğaya saygısız bu yapılaşma yanlışını daha ileriye taşımazlar. Fakat ne yazık ki körfezdeki yamaçlarda çevreye hiç uymayan siteler kendini göstermeye başlamış.

Budva yolu üzerindeki Sveti Stefan adası da çok turist çekiyor. Üzerinde 100 kadar ev ve 3 kilise olan kara bağlantılı bu ada, geçmişte Türkler'e ve korsanlara karşı korunma ve sığınma yeri olarak kullanılmış. Tito rejimi sırasında adadaki köylüler buradan çıkartılarak bir çok ünlünün uğrak yeri haline getirilmiş. Yugoslavya'nın bölünmesi sonrasında da eski parlak günlerini kaybetmiş. Şimdi ise adanın tümü bir oteller grubuna kiraya verilmiş. Maalesef ki artık adaya sadece otel müşterileri alınıyor.

Bu gezimize damgasını vuran, bizleri oldukça heyecanlandıran olaylar zincirini, sizlere tecrübe olması açısından anlatmadan geçemeyeceğim. Olayların başrol oyuncusu maalesef ki benim. Eşim, pasaportunu şortunun cebine koymuş ve ben onu farketmeden çamaşır makinasına atıp yıkamışım. Çamaşırları asarken suyu iyice çekip ağırlaşan pasaportun, şortun cebinde olduğunu fark ettim. Tabii ki artık çok geçti. O anki halimi tahmin edersiniz. Aklımdan ilk geçen “‘Türkiye’ye nasıl döneceğiz” oldu. Kimlik bilgilerinin ve vizenin olduğu sayfalar iyi durumda gibi görünüyordu. Ama bir çok sayfa yıpranmış hatta yırtılmıştı. Hemen internetten araştırdık; o sayfalar okunuyorsa sorun yaşanmayacağı yazıyordu. Yine de içimiz çok rahat değildi. İki gün sonra günü birlik olarak gitmeyi planladığımız Dubrovnik gezisi için geçmemiz gereken Hırvatistan sınırı, pasaportun geçerliliği hakkında bizi aydınlatabilirdi. Ve hem gezi hem deney amaçlı yola çıktık. Karadağ çıkış kapısına geldiğimizde hepimiz heyecanlıydık. Maalesef gümrük polisi Karadağ’dan çıkışa bile izin vermedi. Vakit kaybetmeden başkent Podgorica’da olan Türk elçiliğine gitmemizi önerdiler. Böylece çok methini duyduğumuz Dubrovnik’i görme ve pizzasını yeme hayalimiz suya düşerek hep beraber geri döndük.

Bizler, özellikle ben gittikçe telaşlanmaya başladım. Ertesi sabah telefon ile aradığımız elçilik yetkilileri hemen hasarlı pasaport ve uçak rezervasyonu ile oraya gitmemiz gerektiğini; çünkü verilecek geçici pasaport ile bir kaç ülke sınırı geçilemeyeceğini; yalnızca uçak ile çıkış yapılarak Türkiye’ye dönülebileceğini belirttiler.

Böylece eşime hemen bizim dönüş tarihinden bir gün öncesi için uçak bileti ayarladık. Türkiye - Karadağ uçak biletinin yüksek sezonda oldukça pahalı olduğunu belirtmek isterim. Sabah erkenden beyler büyük elçiliğe gitmek üzere araba ile yola çıktılar. Elçilikte çok iyi karşılanmışlar ve işlerini hızla halledip geçici “pembe” renkli pasaportu almışlar. Bu haberi alınca çok sevindim. Bir kaç saat sonra beyler döndü; fakat hepsinde bir tuhafılık vardı. Önce, “bir şey yok” dediler; ama biraz ısrar edince de anlatmaya başladılar. Dönüş yolunda, normal bir şekilde yol alırken arkalarından siren çalıp selektör yakarak hızla gelen polis arabasını fark edip telaşlanmışlar ve arabayı sağa çekip durmuşlar. Polis sinirli bir şekilde arabadan inmiş, kolları havada bir şekilde anlamadıkları bir takım cümleler ile birlikte ‘tribunale’ ‘tribunale’ diye bağırarak yanlarına doğru yaklaşmış. Bizim arkadaşımız da polisin kollarını havada görünce “teslim ol” dediğini sanıp arabadan inerek teslim olmak üzere kollarını havaya kaldırmış. Neyse daha sonra yarı İngilizce yarı işaret dili ile anlaşarak sorunu anlamışlar. Karadağ trafik kurallarına göre ortam uygun olsa da arabaları teker teker sollamak gerekiyormuş. Arkadaşımız aynı anda üç arabayı birden geçmiş ve bunu gören polisler de peşlerine düşmüş.

Bizimkiler Türkiye’de böyle bir kural olmadığını anlatmışlar. Turist olmaları ve bir de sevimli halleri nedeniyle galiba, polisler bir işlem yapmadan arkadaşımızı bırakmışlar. Tabii özellikle dilini ve kurallarını tam bilmediğin yabancı bir ülkede polis ile muhatap olmak bizimkileri epeyce korkutmuş. Bu arada ‘tribunale’ mahkeme demekmiş ve eğer ceza kesecek olurlarsa bizimkilerin mahkemeye çıkmaları gerekiyormuş. Bir de ceza ve mahkeme işlemleri olsa idi, kendimi hiç affetmezdim herhalde. Sonradan bu olayların tümüne çok güldük; ama bence ucuz atlatılmış bir olay yaşadık.

Güzel günler çabuk geçiyor. Dönüş günü yaklaştı. Dönmeden bir gün önce eşimi Tivat hava alanından yolcu ettik. Türkiye’de olduğu haberini aldıktan sonra rahatladık. Artık eşyalarımızı ve ortalığı toplama zamanı geldi. Evi oldukça benimsemişiz; İçimiz buruk. Akşama doğru işleri bitirince aklımıza haince bir fikir geldi: Dubrovnik’e tekrar gitmek! Hızlıca hazırlandık ve yaklaşık bir saatlik yolculuk ile 17:00’da Dubrovnik’e vardık. Çok canlı, ilginç ve görülmeye değer bir şehir. Kale içi yine dar sokaklar ve korunmuş tarihi binalarla bezenmiş ve bakımlı.

Tüm dünyadan gelen turistleri görmek mümkün.

Biraz geç gittiğimiz için hızla etrafı dolaştık. Aklımızda bir de pizza var. Soruşturarak kale içindeki en meşhur Pizzacı “Mea Culpa”'yı bulduk. Gerçekten harika pizzalar yedik. Akşam burası da daha canlı oluyor.

Ertesi gün yola çıkacağımız için fazla oyalanmadan geri döndük. En son toparlanmalarımızı yaptık. Planımız sabah saat 06:00'da yola çıkmak. Evet sabah erkenden kalktık, herkes biraz stresli. Ev, bahçe, deniz ve manzaramız ile vedalaşarak yola koyulduk. Dönüş rotamız yine Ohrid'de geceleme dahil aynı. Bir sorun yaşamadan bir gün sonra TC topraklarında idik. Bizler vatanımızı seven insanlarız. Çok güzel yerler görüp neşeli günler geçirsek de topraklarımızda olmak bize, kendimizi iyi hissettirdi.

Keşan taraflarında İstanbul'dan gelen arkadaşlarımızla yolumuz ayrıldı. Bir iç burukluğu daha: TATİL BİTTİ !

PROF. DR. TANER KIRAL'IN FOTOĞRAF SANATI ÜZERİNE MUHTELİF KONULARDA GÖRÜŞLERİ

Salih Fehmi KATIRCIOĞLU *, Yelda AKILLIGÖZ **

Farklı sanat dallarında ortak çalışmalar ve paylaşımlar yapmak üzere; 5 Ağustos 2022 tarihinde, SİMGE Grubu'nu kurduk. Değişik meslek gruplarına mensup 20 üyemizin ilgi alanları; resim, fotoğraf, edebiyat (şiir, düz yazı) ve müzik (solist, beste-güfte, enstrüman)tir. Grup üyeleri olarak paylaşımlarımızı, Eylül-2022 tarihi itibarıyla yayın hayatına geçen sanat/felsefe ağırlıklı GÖRENCE E-Dergi'de yayımlamak, Whatsapp Simge Grubu'nda dile getirmek, videolarımızı You Tube Görence E-Dergi kanalında paylaşmak suretiyle siz değerli izleyicilerimize ulaşmaktayız. GÖRENCE E-Dergi linkimiz www.imgezen.com olup; 2689 izlenme sayısına ulaşmıştır. Dergimizin, [Instagram@gorence_dergi](https://www.instagram.com/gorence_dergi) ve You Tube GÖRENCE E-DERGI sosyal medya hesapları mevcuttur. "Sanat ve Felsefeyle Düşünmek" diyerek çıktığımız yolda, siz değerli takipçilerimiz sayesinde sanat adına paylaşımlarımızı artıracığımıza inanıyoruz.

GÖRENCE E-Dergi'nin Kasım 2022/3.Sayısında, SİMGE Grubu üyelerinden Prof. Dr. Taner Kırıl'ın, Whatsapp SİMGE Grubu'nda, Ağustos-Ekim 2022 tarihleri arasında yapmış olduğu paylaşımlarına yer verdik. Öğretim Üyeliği yanında Fotoğraf Eğitmeni de olan ve fotoğraf sanatı adına değerli eserleriyle bilinen Taner Kırıl'ın, genel olarak fotoğraf sanatına bakışını, grup üyelerimizin fotoğrafları hakkındaki düşüncelerini ve kendi eserlerini derlemek istedik.

Prof. Dr. Taner KIRAL

Prof. Dr. Taner Kırıl, Ankara Üniversitesi emekli öğretim üyesidir. Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) ve Fotoğraf sanatı Kurumu Derneği (FSK) üyesi olup; AFSAD'da "Fotoğraf Sanatında Işık, Renk Kompozisyon", "Fotoğraf Sanatında Kişisel Dışavurum" ve "Kontemplatif Fotoğraf" Atölyelerinde uzun yıllardır fotoğraf eğitmenliği yapmaktadır.

* GÖRENCE E-Dergi Genel Yayın Yönetmeni soyutfoto@gmail.com

** GÖRENCE E-Dergi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü yelosca@gmail.com

Prof. Dr. Taner KIRAL'ın, SİMGE Grubu Whatsapp Paylaşımları

14 Ağustos 2022

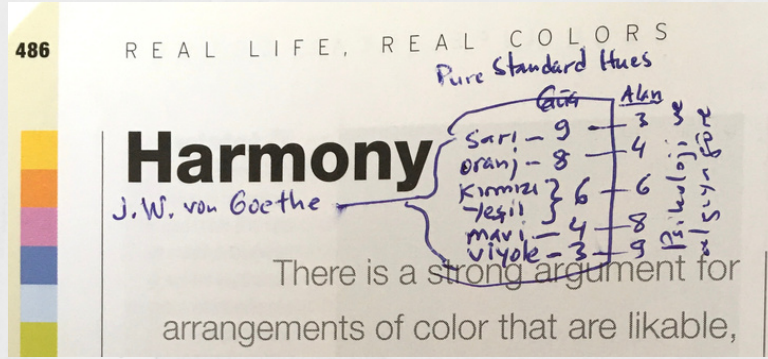
Arkadaşımızın paylaştığı kaplumbağa fotoğrafının değerlendirilmesini grubumuza yararlı olabilecek özellikte yapabilmek için birkaç paragraf yazmak gerekebilir, Zoom toplantısı da yapabiliriz, o zaman rahatça anlatabiliriz. Çok kısaca şunu söylemek mümkün görünüyor; suya bakan fotoğrafçı objeyi görüyor ve hemen görüş açısından yani üstten çekimini iyi bir şekilde yapıyor, çerçeve sadece objeyi gösteriyor ve bu bir obje fotoğrafı haline geliyor, OK amaç bu ise tamamdır, nokta. Bu karenin bir fotoğraf olarak nitelenebilmesi için, fotoğrafçıdan fotoğraf dilini kullanarak (açı, DOF-alan derinliği, bokeh, selective focusing, kadraj vb.) tercihlerini ortaya koyması beklenir. Bunu da iyi yapması, görüneni değil görünmeyi görünür hale getirmesi beklenir... Bütün bunlar fotoğrafın değerini yükseltir, hatta sanat fotoğrafı haline getirir.

16 Ağustos 2022

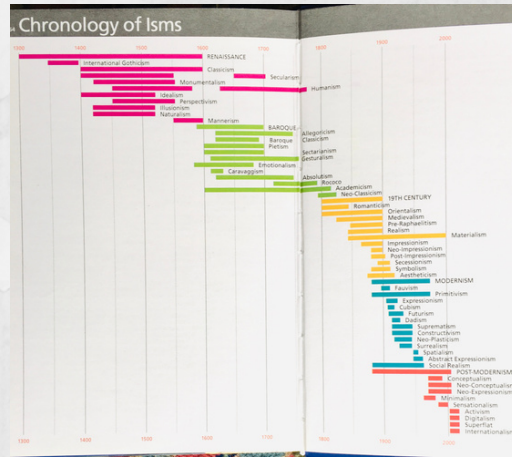
Sokak fotoğrafında, juxtaposition aramak gerekir; ayrıca sokakta hayatın akışı, kültür, değerler vb. dalga geçebileceğimiz insan davranışları toplumsal çelişkiler, kastlar arası kontrastlar sosyolojik yapı ve davranışlar vb. ancak belgesel nitelik taşıyan karelerden uzak durmak gerekir.

Belgesel fotoğraf ile sokak fotoğrafı arasındaki sınırı çizmek zordur. Ama burada yazarak açıklamam çok zaman alır, ikisinin temel özellikleri farklıdır, bir araya geldiğimiz bir fırsatta tartışırız.

18 Ağustos 2022

Goethe'ye göre renklerin gücü ve karede alan olarak kaplayacakları yer (10 üzerinden) (dengeli renk dağılımı algısı yaratılabilmesi açısından).

Sanat akımlarının (.... izms) kronolojik olarak ortaya çıkışları ve etkin oldukları süreler.

Ancak örn. yağmur fırtına sonrası batan gün ufkundaki parlament mavisi bulutlu gökyüzünde güneşin bir aralıktan kızarttığı bulut parçalarının karemize giren % 30luk bir kısmını kızartması % 70lik parlament alanı dengeleyecek olması anlatılmak isteniyor, bu kadarcık bir alan fotoğrafa enerji ve dinamizm kazandıracaktır. Tamamlayıcı renklerin bir arada olmasının esas önemi birlikte bir sinerji yaratarak biri birilerinin etkilerini artırmalarıdır.

S/B iyi tercih - grafiği ön plana çıkarmak için.

19 Ağustos 2022

1839 ingiliz H. Fox Talbot, ilk negatifi elde etmiş ve fotoğraflar çoğaltılabilmıştır, kimi kaynaklar fotoğrafın keşfini ona atfeder.

Talbot'tan öncekiler ancak kimyasal sürülmüş plakalara düşen görüntüleri tespit edebilmişlerdir. Sir Herschel, Talbot'un elde ettiğine “photograph” ismini koyan ilk kişidir ve böylece fotoğraf ismi kullanılagelmiştir.

Daugerre tipi fotoğraf (ilaçlı plakalar) tarihteki yerinde kalmıştır; ayrıca bugün bile iğne deliği fotoğrafı deneyenler mevcuttur, neyi ispatlamaya çalışıyorlarsa.

Fotoğrafı, Aristo'dan önce bir çinli tespit etmiştir. Çinli Mozi, M.Ö.400lerde. Sözü geçen kaşifler ilkel tekniklerle başlayıp bunu geliştirmeye çalışmışlardır, sanata katkıları, sanat yönünü grubumuzun geliştirecektir çağımızın anlayışına göre, eski filozoflar gölge etmesinler yeter.

İğne deliği kutularını arkaya ters düşen görüntüyü çizmek için ressamalar sıklıkla kullanmışlardır, bunlar ön bilgi olarak ok, bunlara takılmayalım,

Sanat fotoğrafı yapmak amacımızdır.

Gelişmiş tekniklerin, sanatı tek başlarına yapamayacağına ve ancak sanatçının işlerini kolaylaştırama yönünde yararlı olabileceğini düşünüyorum.

Fotoğraf bir tespit, bir kayıt aracı mı yoksa bir ifade, bir anlatım, bir dışavurum aracı mıdır? sorusuna verilecek yanıt veya yapılacak bir tercih; düz bir fotoğrafa mı yoksa bir sanat fotoğrafına mı doğru yönelimimizi gösterecektir.

Fotoşopla yapılan fotoğrafları sanat diye savunanlar az değil; evet belki yaptıkları sanat olabilir; ama fotoğraf mı sorusunu sormak hakkımızdır, bunlar fotoğraf değildir. Onun için “fotoğraf”ı tüm bu etkilerden kurtarmamız ve kendi dili ve değerleriyle üretmemiz gerekiyor.

Sanatı tanımlayabilirsek o cetvelle ölçüp sanat olup olmadığına karar verebiliriz fotoğrafın. “The art is the expression of imagination” dünya fotoğraf üstadlarından birinin tanımı. Zanaat ile sanatı ayırt etmek gerekir.

Kendini ifade etmek ne demek? buna yanıt aradım hep, bazı sonuçlara da vardım kendimce, ifade ettiğimi sandığım görüntüler sanat mı oldu şimdi? bunlara inandırıcı cevaplar vermek zor. Bu arada filozofların dogmalarından kendimizi kurtarmak ilk adımdır sanat için diye düşünürüm.

Bulduğumuz yaşa kadar aldığımız her türlü eğitim öğretim ve şartlanmışlıkların etkisinden kendimizi soyutlayıp (derin bir contemplation haline geçerek); sanat fotoğrafı yapmak imkansız değilse de zor.

Verdiği “gerçeklik” duygusudur ki; fotoğrafı diğer sanat alanlarından daha önemli kılar, başta fotoşop olmak üzere yapılan müdahaleler (masum ufak düzeltmeler hariç) bunu bozar ve fotoğrafı oyuncak kılar, bu evrensel düşünceleri görmezden gelemeyiz.

20 Ağustos 2022

Sığ bir DOF ile kuru çiçek, sıcak soğuk renk alanları

Minik kurtçuk, sıcak soğuk renk dengesi

Eymir Gölü'nde Kamışçın, eşine şarkı söylüyor

Musa peygamber Kızıldeniz'i böyle yarıp ahalisini kurtarmıştı (Zooming+Panning tekniği birlikte uygulanarak)

Gerçek anlamda fotoğraf nedir? bunun üzerinde duralım.

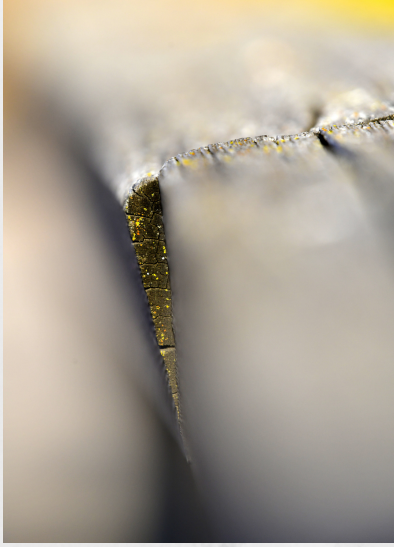
21 Ağustos 2022

Sakarmeke, yuva kurma zamanı

Kur dansı (Bahriler)

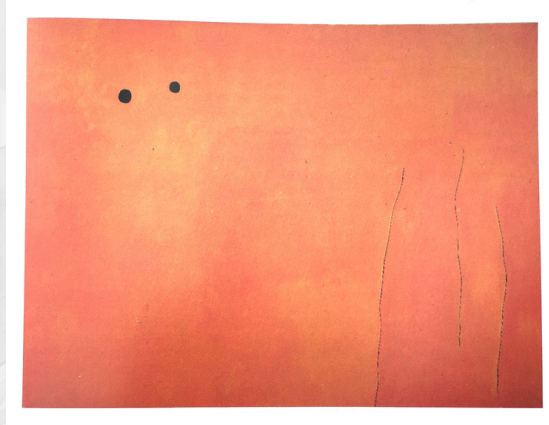

Çok sığ bir alan derinliği ile

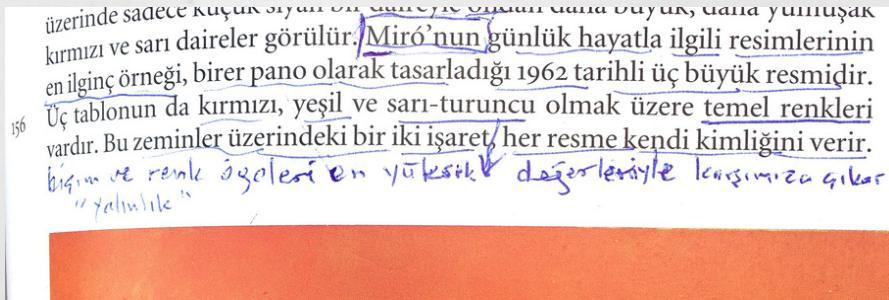

Kız Böceğinin gözleri (Sığ bir DOF)

23 Ağustos 2022

Resim kimin ve neyi anlatıyor?

Polarize filtre ile gökkuşağının en belirgin hale geldiği ayara getirilmesi, kadrāja ne kadarının alınacağına göre w/a veya tele objektifler kullanılması, ışık ölçümü (metering) için genel, orta, denenmeli, biraz az pozlama ve uzak arka planda fonu kara bulutların kaplamış olması, yanınızdaysa tripod kullanımı ve ışık koşullarının şans yaratacak koşulları sağlaması (bir kez Çıldır gölünde bu şartlar oluşmuş ve becerebildiğim iyi birkaç poz çekmiştim, martılar da sahneye dahil olmuştu).

27 Ağustos 2022

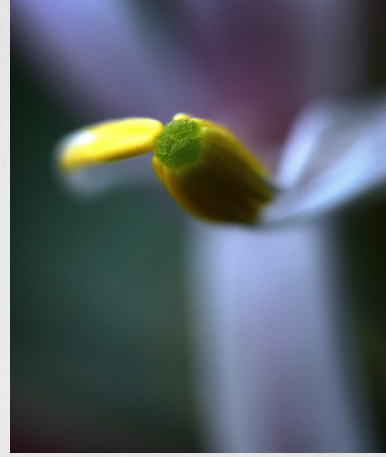
Soyutlama

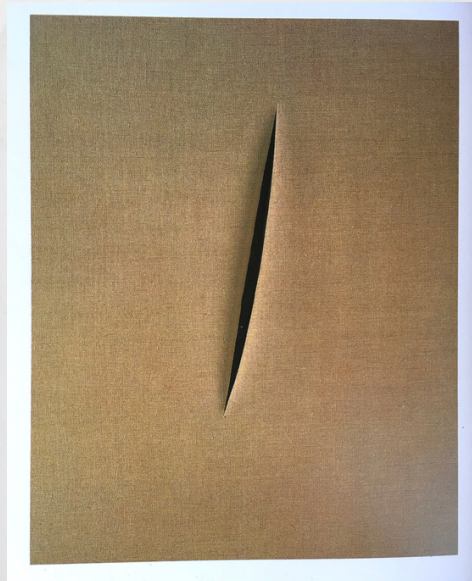
Yedigöller’de bir yaprak

Çayırhan jeolojisinden bir kesit

Soyutlama doğadan

Lucio Fontana bu çalışması ile neyi anlatmaya, dikkatlerimizi neye çekmeye çalışıyor?

Akımın özünü anlamak için resmin esaslarına önem veren ve öykünen sanatların yarattıkları illüzyonist algıları yadsıyan ve karşı çıkan bu akım kısa sürmekle beraber esasen neye dikkatlerini çekmek istiyor onu anlamalıyız.

Mekansallıkta, bir illüzyondan belki ve tuvale atılan kesiğin soyut olmadığı, bir gerçek olduğu, gözünü dayayıp arkasına bakabileceğini anlatmaya çalışıyor, Spatialism böyle yaklaşır.

Burada yanılısamalara bir karşı çıkış ve bir gerçekliğin ortaya konması esas noktadır.

Görünür nesnelliğin ardındaki gerçekliği aramak için çıkılan yolların hiçbirisi amaca tam olarak götüremez, beyin jimnastiği yapar dururuz. Felsefeciler konuyu öyle bir kaotik yumağa çevirir ki öze asla ulaşamayız, amaçları da budur zaten, geçmişteki feylesoflar günümüz meseleri için referans olarak alınamazlar, gelişmeyi değişmeyi red mi edeceğiz. Tartışmaya açık kuramları bir türlü somut eserlere dönüştüremiyoruz ne yazık ki fotoğraf alemimizde, sorun da burada derneklerde açılacak; ileri düzey atölyeleri misali.

Spatialism konusunda fotoğraf kağıdının kendisinden başka bir şey konu olamaz. Biraz aşırı bir görüş olabilir; ama soyut çalışmalar için fotoğrafın çok uygun olmadığı; ancak soyutlamanın, fotoğraf için daha uygun bir çalışma alanı olduğu kanısındayım.

28 Ağustos 2022

Ressamların işi soyutta daha kolay, fotoğrafçıların işi zor, ps ile yapılan dijital sanatı ayırmak gerek, onu fotoğraftan saymayan bir görüş var batıda, fotoğrafın, fotoğraf dili ve değerleriyle ele alınarak takdir edilmesi gerektiği görüşüne yakın bir kardeşiniz olarak bunları söylüyorum, resim ve diğer sanatların, alanların cetvelleriyle (metre, inch, yarda, arşın vb.) ölçülmesinin bizi doğruya götürmeyeceğini düşünürüm.

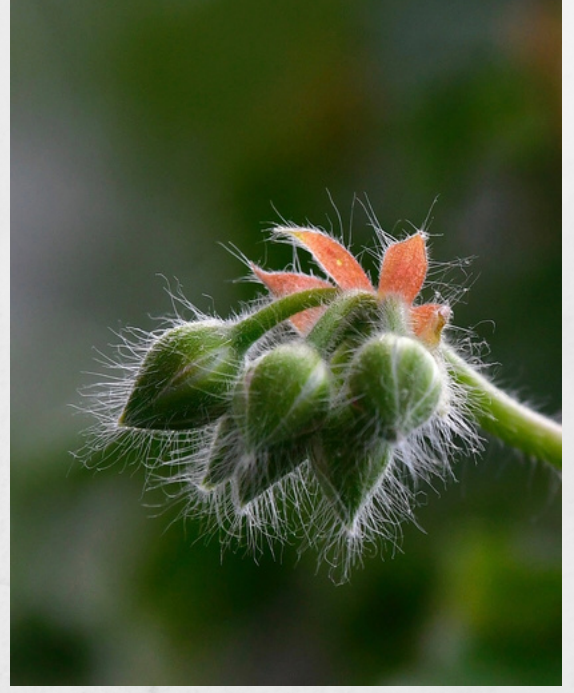
Uyuz Gölü çevresi

Arka ışığın kerameti

Ankara kırsalından örümcek

Tomurcuk

29 Ağustos 2022

Sonbahar yansımaları

Gelincik kapsülündeki geometri

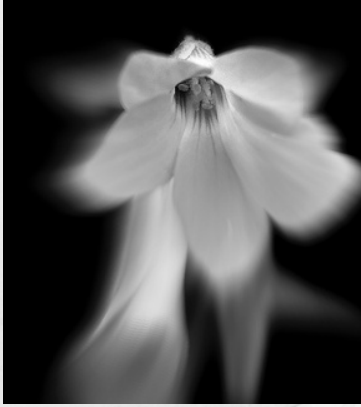
Gün batımı, ön planda tarla üstü tel çit, kontrast aşırı artırılmış ve b/w, fotoğraflıktan çıkmış

30 Ağustos 2022

Arşivimden

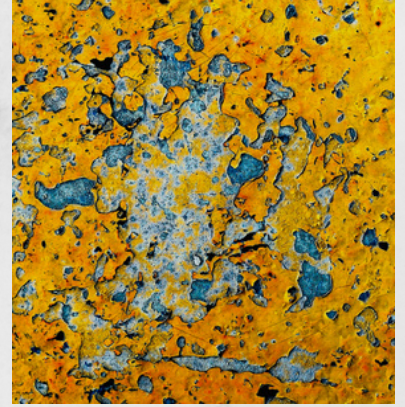
1 Eylül 2022

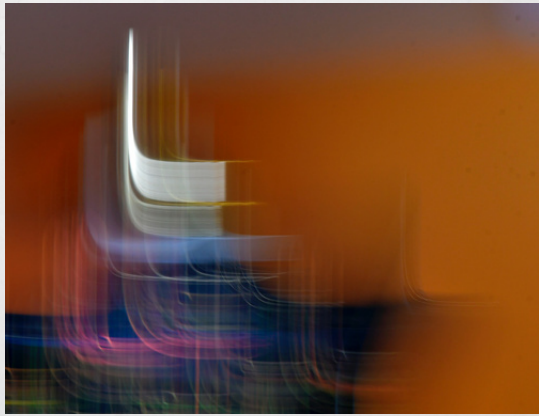
Soyutlama (Abstraction)

Bu bir yaprak fotoğrafı değil,
form-ışık ilişkisi olabilir mi?

Zaman ve pasın sanatı

Bir soyut denemesi (Makineyi L şeklinde hareket ettirerek elde edildi, grafik yapısı ve renk kompozisyonu hoşuma gittiği için paylaştım, soyut olarak bir şeyi ifade etmesi amacım yoktu, olsaydı, onu ifade edebilecek bir görüntüyü ortaya çıkarmaya çalışırdım).

2 Eylül 2022

Detay çalışmazdım, detay diye bir fotografik kavram bilmiyorum, fotoğraf sanatı atelyemizde kompozisyon öğelerini görmeye çalışmalıyız derdik hep.

Popüler sanatın yeni bir dalgası, Japon manga ve anime'den etkilenmiş. Çağdaş tüketim kültürünün sığ boşluğuna ve harp sonrası Japon seksüel fetişizm kültürüne gönderme yapıyor. Sonra da Internasyonalizm akımını inceleyeceğim. Haydi bakalım postmodernizmin bu tür alanlarına ne diyeceğiz?

Tabii ki eleştirel yaklaşıyor. Görsel, Süperflat için bir örnek, ayrıntılı bilgi vermedim, benimsemediğim için yani, amacım gruba küçük bir bilgi sunmaktı. son bir yıldır postmodernizme takmış bulunuyorum, elle tutulur bir manifestolarına rastlayamazsınız; ama modernizmi yerle bir etmeye çalışırlar, bu süperflat vb. de marifetleri arasında.

3 Eylül 2022

Cide ormanlarında mantarlar

Van, Erciş Balık Bendi'nde yumurtlamak amacıyla çayın üst taraflarına tırmanmak için sırasını bekleyen İnci Kefalleri (fotoğrafi büyüterek bakınız)

6 Eylül 2022

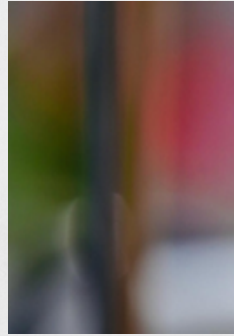
Soyutlama/Abstraction - Bugün Mogan Gölü'ne çekime gitmişim, kuş yerine kismete bu çıktı.

Minor White'ın "bu başka nedir? sorusuna cevap aramaya çalışırız ya o bağlamda önümde duran şeyi fotoğraf diliyle çekmeye çalıştım, yani Pandora'nın kutusunu açmaya çalıştım. Fotoğrafın bir tanımı; "görünmeyeni görülür hale getirmektir", ben de buna çalıştım. Neyi görünür hale getirdiğimi bir bilseniz ihtimal bile vermezsiniz, bir daha gidersem onu çekip takdirlerinize sunacağım.

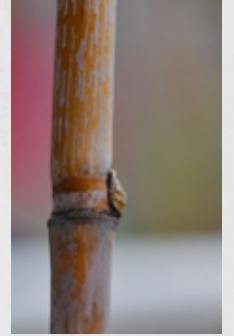
11 Eylül 2022

Arka plandaki kamışın kadrāja alınmasının ne lüzumu vardı? diye kendime soruyorum.

1

2

İlki soyut, ikincisi bir kamış fotosu oldu. Net ve netsizi aynı kareye koymanın amacını düşünelim, iki amaca hizmet eder. Sadece bir net kamış yer alsaydı o zaman bir obje fotoğrafı olurdu, düz bir fotoğraf, sanat yok, çöp yani.

Kontrast yaratmak (burada net ve netsiz iki obje) kompozisyona değer katar, ikincisi netsiz olan net olanın gücünü artırır ve ön plana çıkarır. Bauhaus hocalarından Iten, bu konuyu derinlemesine incelemiştir.

"Fotoğraf"ın bir tanımını hatırlayalım, fotoğraf en az iki şey arasındaki ilişkiyi göstermelidir (iki somut şey veya biri somut biri soyut iki şey arasındaki ilişki olabilir).

12 Eylül 2022

Soyut fotoğrafa biraz farklı bakılıyor, bir şeye benzetemediğimiz görüntülere soyut diye bakmak doğru değil; bu kolaycılık olur tesadüfi görüntüler, hoşumuza giden flu renk kompozisyonları vb. soyut diye kabul etmenin örneklerini çokça görüyoruz fotoğraf derneklerimizde. “Neden soyut?” sorusuna yanıtı verirken bilinçli olarak, onu çağrıştıran bir görüntüyü ortaya çıkarabilmeliyiz, yoksa örn. makineyi salla veya benzeri yollarla veya ilginç bulduğumuz görüntüleri soyut diye kabul etmek doğru olmasa gerekir. Ayrıca kişisel kanaatim; soyut görüntü yaratmak fotoğrafla zor dostum zor, fotoğraf için “soyutlama” çalışmalarını daha uygun görürüm.

Başarılı bir soyut, insanların doğasında yani fitratında bulunan his ve duygularının beğenisine hitabeden imge ve görüntülerdir, fotoğrafta ön alan batılı ülke literatüründe böyle tanımlanıyor.

Resim sanatında soyut çalışmak kolay, fotoğrafla çok zor.

İçgüdüsel duygularımıza hitap eden görüntülere bir rastlayabilsek. Bulduğumuz yaşa kadar bizi etkileyen şartlanmışlıklarımızdan kurtaramadığımız sürece kendimizi ilkel yani doğamızda bulunan duygularımızın takdir ve beğenilerine ulaşamayız ne yazık ki.

Düzensizlik de bir düzen kabul ediliyor.

Pollock’ın çalışmaları soyut dışavurumcudur. Pollock, yağmur duasına çıkmış kabile büyücüsü gibi çalışır.

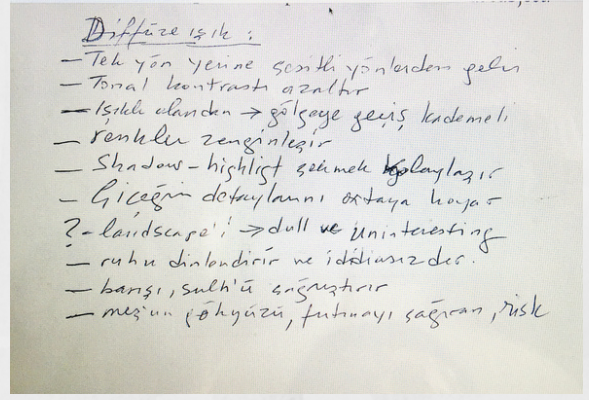
Konu sanatsa o zaten yenidir der Schönberg.

Fotoğrafi resim vb. sanatların ve de felsefi vb. bakış ve değerlendirmelerin hegemonyasından kurtarıp; kendi dili ve değerleriyle ele almak gerekir, yoksa, fotoğraf sanatını unutun gitsin, ona buna resme vb. öykünen çingene vapuruna döner. Akımlar resim sanatı yarattı, fotoğrafın daha gerçekçi görüntüleri yaratması karşısında travmaya uğradı, zevahiri kurtarmak için bir sürü akım geliştirdiler, sonrasında fotoğraf bunlara yanıt verebilmek için resme öykünmeye çalıştı.

Önce, sanat fotoğrafını nasıl yaratabilirizin peşine düşelim, fotoğraf diliyle ve resme öykünmeden.

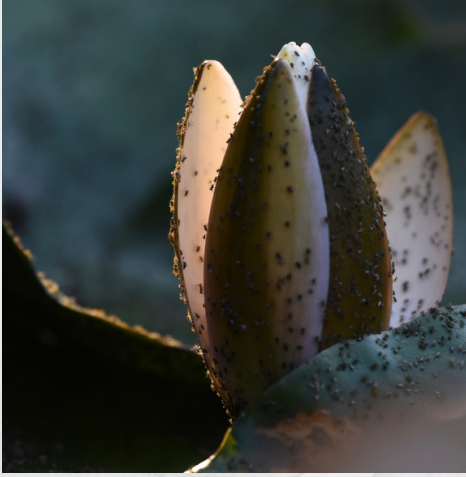

Arı kuşu- Çayırhan

Eski yıllardan bir ders notum elime geçti, dif. ışığın fayda ve zararlarını anlatıyor

19 Eylül 2022

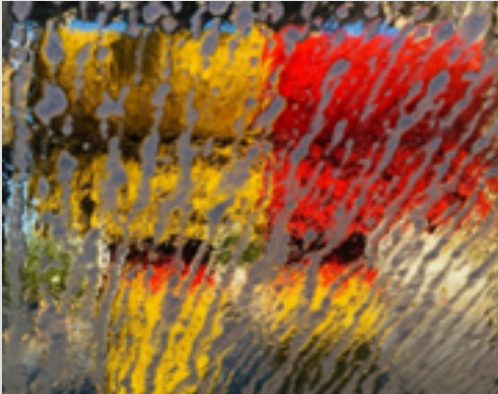

Nilüfer böceklenmiş

Bokeh derinliğine göre görüntünün anlamı değişir.

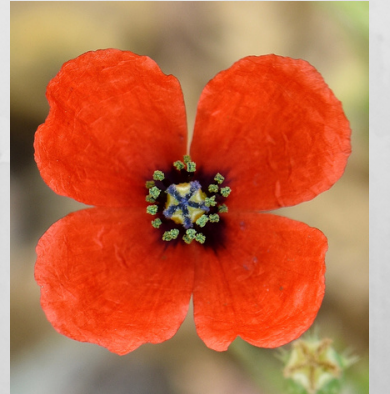
20 Eylül 2022

Kolay bir soyut

Odonat portre

Seçici netliğe karar vermek zor

Eymir gölünde Karaboyunlu
Batağan dişi birey

Kaz

An itibarıyla

Işık iyi olduğu sürece doğa tüm sanatların anasıdır

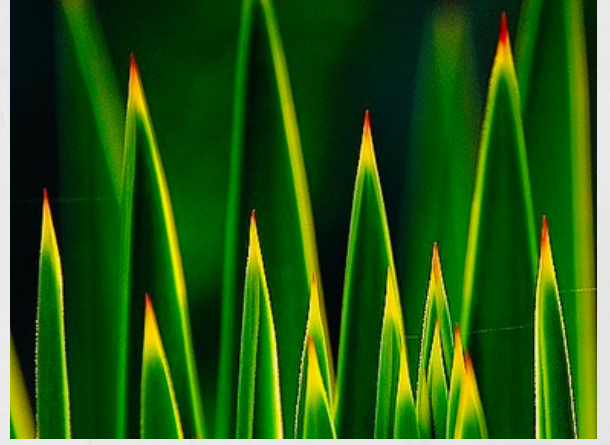
Bir kontraplaktaki hayalet, doğal doku

Alaca Balıkçıl

Flamingo

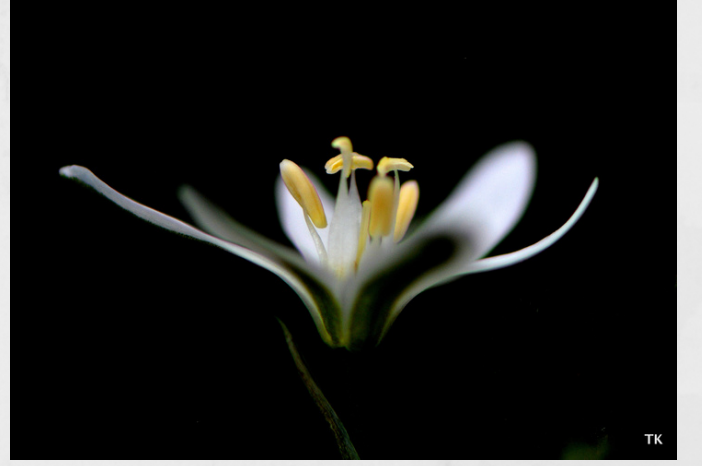

Sanat fotoğrafı çekmenin temel öğretisini almamış kimseler ahkam kesiyor yurtdında. Fabrikasyon düzenlemeler bizim konumuz olmaması gerek.

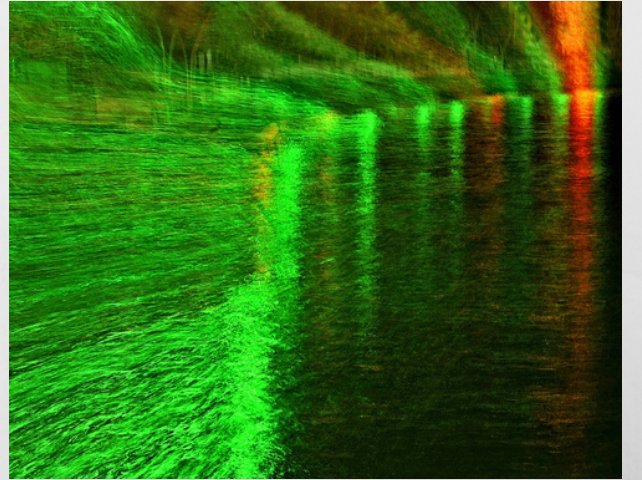
Damla arkasına çiçek vb. koyanları hoşgörü ile karşılıyorum ama bizim bu tür kolaycılıklardan uzak durmamız. Klişelerden uzaklaştığımız ölçüde sanat yapmış oluruz.

70-300 Zoom objektifle ornitologlarca kabul gören görüntüler çekilemez, emeklerine yazık. Ayrıca en az 10 kare/ saniye çekim hızına sahip gövde de gerekiyor. Parayı iyi lense yatırmak gerektiğini de geç anlamıştım geçmişte. Uçar çekmek de başlı başına bir iş.

21 Eylül 2022

Çekirge ve bitkinin fotokopisi, şimdi, bu yaptığım sanat mı?

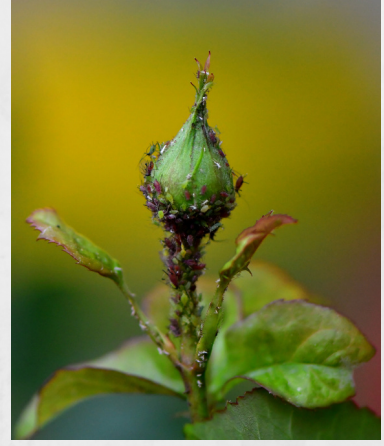

Amasya Yeşilırmak'ta gece ışık yansımalarının zoom+panning ile çekimi, bu soyut sayılır mı ?

23 Eylül 2022

Pıtırak Dikeni

Yaprak bitleri & Afidler

Yaprak bitlerini ve Afidleri yiyen
predatör böcek (Uğur böcekleri)

25 Eylül 2022

Paslı demir yüzeyi

Bu bir kelebek değildir

Kavramsal fotoğrafta bu tür tartışmalara rastlıyoruz; ama ben onlara öykünerek bu soruyu sormadım, amacım, konunun form-ışık ilişkisini vurgulamak, ortaya çıkarmaktı , yani kanatlar tam açık üstten her yeri net katalogluk bir bir görüntü değildi, kaldı ki o tür çok sayıda görüntü var elimde, biz Minor White'ın ikinci sorusuna cevap arıyoruz, birinci sorusuna (bu nedir?) değil.

Fotoğraf dilini öğrenmeyi ve uygulamayı şiar edinmiş bir üye olarak fotoğrafa yaklaşımımı dile getirmeye çalışırım, felsefi, sosyolojik, resimsel, etik, gerçekçilik, feminist , cinsiyetçi vb. bakış açılarıyla isteyen ilgilenebilir tabii ki, fotoğraf sanatına zarar vermedikleri sürece, kırmızı çizgilerimizi aşmadıkları sürece bir olguyu kabul ediyorum, duygu ve algılarımı hatta düşüncelerimi çektiğim fotoğraflara aktarmak zor oluyor, onun için emin olmadığım çekimlerin sayısını artırıyorum (derslerde, ilginç bulduğunuz bir konunun değişik açılardan vb. en az 20 pozunu çekin diye öneririz ya) çektiklerimin içinden bir iki tanesini beğeniyorum, sizlerle paylaştıklarım beğenilerimi yansıtıyor yoksa konuyla tam olarak ilgili duygu ve algılarımı değil, mamafih, bazen öngöremediğim ancak beğenimi kazanan ışık-form ilişkileriyle karşılaşıyorum çektiğim karelerde. Halbuki resim sanatında her şey kontrolünde, işleri zor değil, yeter ki hayal et dersem beni tam olarak değil; ama bir miktar haklı görenler olacaktır.

Cevabım fotoğraf literatüründekiler gibi olursa; gerçek bir kelebek değil, elle tutamazsın, sadece bir görüntü, bir de sözlükten tanımını yazıp bir sergide yanına koyarsan işte oldu, bir fotoğrafı eline alıp bakarsan o bir kartondan başka bir şey değildir. Ben fotoğraf diliyle çekim ve değerlendirmeler peşindeyim demiştim, Aristo, Berger, Sontag, ressamların hegemonyasına sokmayalım fotoğrafı, kendi dili ve değerleriyle ele alarak değerlendirmemiz gerekir. Ancak sanat fotoğrafı nasıl yapılır?'ı öğrenmemiz gerekir, flat photography ile değil. Ps ile dijital fotoğraf yapmak da fotoğraf değildir, bunu da fotoğraf aleminin üstadları söylüyor.

Fotoğrafın gerçeklik temel niteliğini ortadan kaldırdığınız andan itibaren, diğer sanat dallarıyla başetmesi mümkün olmaz, sanat duvarındaki niş'ini kaybeder. Gerçeklik konusuna en yakın sanat fotoğrafıdır.

Soyut
Çekerken “Bu başka nedir (2)”
sorusuna cevap aradım, bütününden
soyutladım, hoşuma giden kısmını
açığa çıkardım.

Makro, düz bir fotoğraf, doğadan bir
fotokopi (ama türünü sürdürme
içgüdüsünü anlatan bir an fotoğrafı
da denilebilir) decisive moment
(Cartier-Bresson).

26 Eylül 2022

Bıyıklı baştankara/ Mogan

Arka ışık - Back light

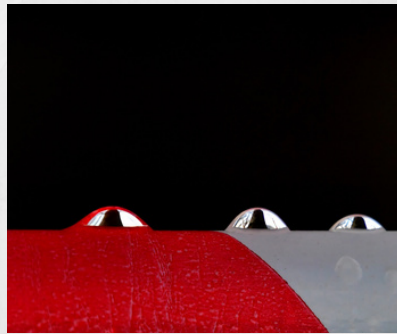
Mavi rengi çekmek eziyetlidir. W/B ayarı zor güneş altında, mavinin doğru tonunu yakalamak için beyaz şemsiye altında çekeriz; ama burada güneş altı, ortadaki stigmalar tam beyaz, o halde mavi de doğru tonda.

Işığın özneleştirilmesi

- neresiye düşüyor
- nereden yansıyor
- desen oluşturan kırılmalar yaratıyor
- aydınlatıldığı objeler değil, ışığın düştüğü yüzeyler ve modülasyonlara önem taşır

Rimlight - Arka ışığın ortaya çıkardığı kenar (Kontur) ışığı

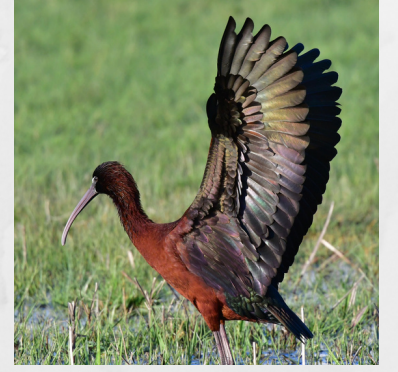
27 Eylül 2022

Mogan kırsalı (Güney)

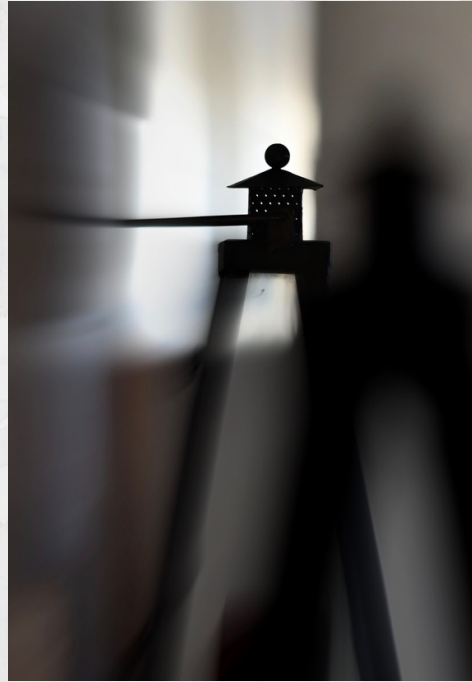

Konya Karaman'da eski yanardağlardan biri

Kanat altı da güzel yanar-döner renk veriyor (Mogan). Çeltikçinin kanat altı burada daha reflektif

28 Eylül 2022

Soyutlama

Soyut anlatımı fotoğrafa dökmek de aslında çok zor. Bir soyuta baktığımda fotoğrafçının amaçladığı şeyi görmek isteğimin ne kadar anlamlı olduğu hakkında kararsız kalıyorum. Bazen herkes gibi düşün, soyut izleyende ne tür bir duygu ya da algı yaratabiliyorsa o dur düşüncesini kabul et diyorum.

Soyut nedir? Neden soyut? sorularını yıllardır araştırıyorum (yabancı literatürden ne yazık ki). Bir gün zoomda sohbetini yaparız.

20 Ekim 2022

M.White : 1. “Bu nedir? 2.”Bu başka nedir? “sorularına cevap vermek için fotoğraf çeker insanlar, birinci soruya verilen cevaplar düz fotoğraftır. Bizler ikinci soruya cevap vermeye çalışanlardanız, algılarımızın fotoğrafını çekmeye çalışıyoruz. Peki bu neydi de seçtiğim açıdan bu hale geldi? Uzaydan gelen yaratığın ağzı ve yüzüne benzetmişim ben. Ne olduğundan ziyade ne olmadığı peşindeyim.

25 Ekim 2022

“Art is the expression of imagination“ diye kısa bir tanımlama getiriyor batılı bir üstad; ama sanatı bir cümleyle tanımlamak neredeyse imkansız, epeyce bir araştırmıştım burada açıklaması çok zaman alır, bir gün müzakere ederiz, fotoğraf sanatı / sanat fotoğrafına gelince çağdaş dünya literatüründe aradıklarımızı bulabiliyoruz. Şimdilik algılarımızı (duyumsadıklarımızı) fotoğraflarımıza aksettirme peşinde olalım.

FOTOĞRAF SANATINDA
“Kişisel Dışavurum”

Fotoğrafın, görünen ile gösterilen arasındaki farkta (aralıkta) yattığı görüşü, fotoğrafın tam da sanat değerine gönderme yapan bir anlam taşımaktadır. Bu bakımdan ‘ fotoğrafının ’ izleyene ; algılarını, duygularını ve hayal dünyasını ifade edebilmesinin yol ve yaklaşımlarının araştırılması, kavranması ve içselleştirilmesi’ atelyemizin ‘ doğal uğraşı ve çalışma alanını oluşturmuştur. Bu bağlamda atelye çalışmalarımızda, dogmatik kurallardan ve klişelerden olabildiğince soyutlanarak sanat platformuna ilk adımlarımızı atabilmek için kompozisyon, ışık ve renk temel alanlarındaki çağdaş küresel bilgi ve deneyimler, katılımcı bir biçimde paylaşılmaya çalışılmıştır. Çalışmalarımızda contemplative ve miksang bakış açıları tematik seçenek olarak ilgi ve beğeni alanımızda olmuştur.

Son söz olarak parolamız :

“ Algı ve duygularınızı anlamaya çalışın ve onları ifade edecek fotoğraflar çekin “

ŞİİR

BAYRAK TÜRKÜSÜ

Ankara'nın ışıkları yanar
Anıtkabir üzerine
Sallanırsın
Karanlık karanlık.

O senin oğlun
O senin ışıltılı sabahlara doğru
Yürümeden koşman doğrulman
Kara toprak.

O senin
Varman derine
Bütün şahadetlerde, Sakarya Dumlupınar
Ve bütün yeşillerden.

Ulu bir yaşama
Yönlerden yönlerle açılmış
Doğmuş yeniden
Rüzgarı kişilerin.

Parlar devrimlerin
Doğuya, güneye, esir milletlere, yıldız yıldız
Dorukların çatalından
Yankılanır aydınlığın.

Sen Ankara'daki, sen Türkiye'deki kahraman
Sen yeryüzünü
Kurtuluşun başladığı yerde
Sen gök
Sen Ankara'daki, sen Türkiye'deki kahraman duyuyor musun?

Karışmıştır
Bayrak ellerine
Ellerin bayrağa.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

f: Hasan ATABAŞ

SÜVEYDA

Ayak sesleri duyulsun, heyecanların
Dizginini salıver mahmuzla ıssızlığı.
Örümcekler ördü korkunun kanatlarını
Kan ter içinde zambakların yalnızlığı.

Dağların serinliğini taşır böğründe
Yavru karacanın acemi ürkekliği,
Gonca bir buğudur terli düşlerimizde
Zamanı üşüten rüzgarın soğukluğu.

Ve gizli kuytulara bekleyen mutluluk
Yok olur ansızın kırılan sıcak fay'da,
Sabrımın avucunda saklanan pişmanlık
Sır diye içimde yaşattığım süveyda.

Hasan ATABAŞ

"Çılgılık Çılgılığa Bir Dünya" (2018)

ANKARA'DA SANAT

<https://lakonser.com/etkinlikler/>

<https://cermodern.org/etkinlikler.html>

UTKU UFKU

Olmasaydın olmayacaktık
Bizim için bizi bilerek
Bileğiniz bükülmesin diyerek
Yolunda gidilecek yol gösterdin
İzinde izci olmak eserinle solumak
Karanlık geçitlerde ışığınla yön bulmak
Yazdığımız satırların arkası adın
Yüreğimiz derinlerinde adın
Yol yokuşsa direncin
Yorulmuşsak istencin
Derin gecelerde hep
Büyük zafere koşan elin
Atam Atatürk'üm
Yorgun göz kapaklarımız da
Bizi diri tutan hayalin
Mücadelemizde erdemin
Geceler senle derin
Çevren izinle belirgin
Bizi biz yapan hizmetlerin
Bizim için bizden önce bize diyen
Şehitler abidesi hizmetin
Unutulmazlığının gözlerimizde damla olduğu
Her on kasım sabahında
Sanki elin ilk hedefiniz diyor
Akdeniz sevgi olup üstümüze geliyor
Çanakkale geçilmez diyen diller
Senden asla vazgeçmeyecek gönüller
Ne mutlu varlığınla var olan bize
Ne mutlu ışığınla yürüyenlere
Yaşamak sırdaşın gibi bize bakarken
Her yerde her şeyle sen
Atam Atatürk'üm
Türk'ün Ulu Önderi
Mustafa Kemal'im
Yas olsa da içimizde
Gelecek zaferler var izinle
Eserinin koruyucusu kollayıcısıyız
Varlığınla baş başa.

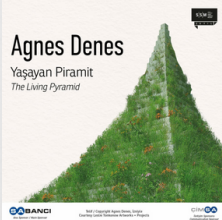
Salih Fehmi KATIRCIOĞLU

SANAT DÜNYASI

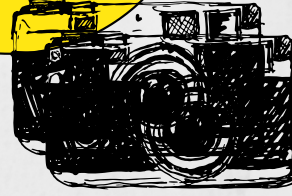

- Atatürk'ün, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından NFT formatındaki fotoğrafı tescil belgesi aldı. Bu fotoğraf, dünyada, bir devlet tarafından sanat eseri olarak tescillenen ilk NFT oldu.
- İFOD 2. Yusuf Tuvi Kupası "Yaşamın Rengi" Fotoğraf Yarışması son katılım tarihi, 11 Kasım 2022'dir.
- İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV)'nın 17 Eylül-20 Kasım 2023'de gerçekleştireceği 17. İstanbul Bienali, Mimar Sinan'ın ilk eserlerinden olan The Çinili Hamam (İstanbul-Fatih)'da açılacaktır. Ute Meta Bauer, Amar Kanwar ve David Teh'in küratörlüğünü yapacağı bienalde, Hako dil grubunun Nakas boyundan olan Taloi Havi ile fotoğraf, video, ses, heykel, resim alanlarında çalışan; ayrıca arşiv materyallerini de çalışmalarında kullanan Renato Leotta'nın eserleri sergilenecektir.
- 9. Çağdaş Sanat Fuarı ARTANKARA, 9-12 Mart 2023 tarihleri arasında,, ATO Congressium Kongre ve Sergi Sarayı'nda açılacaktır.
- Ekofeminist sanatçı Agnes Denes'in mekana özgü eseri "Yaşayan Piramit", 13 Eylül 2022 - 29 Ocak 2023 tarihleri arasında Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi Bahçesinde izlenebilecektir. "Yaşayan Piramit", ilk kez 2015 yılında, New York Socrates Heykel Parkı'nda, 2017'de Documenta 14 kapsamında, Kassel Nordstadtpark'ta inşa edilmiştir. Dört ton toprakla doldurulmuş doğal yaşam döngüsüne sahip bir heykeldir. Dokuz metrelik kavis ile gökyüzüne uzanmaktadır. Denes tarafından seçilen 2000 adet bitki ve 600 tür yer almaktadır.

- 33. Ankara Film Festivali, 3-11 Kasım 2022 tarihlerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından düzenlenmektedir. Festivalin açılış töreninde, Aziz Nesin Emek Onur Ödülü Zülfü Livaneli'ye, Sanat Çınarı Onur Ödülü Orkestra Şefi Rengim Gökmen'e, Kitle İletişim Onur Ödülü Sevin Okyay'a verilmiştir.

Tarihin Sayfa Araları

TÜRKİYE'DE MÜZECİLİK

Dr. Ecz. Yelda AKILLIGÖZ

Eski eserler ilk defa 1846 yılında Sultan Abdülmecit tarafından toplanmıştır. 1867'de Albert Dumant, eski eserlerin derlendiği 2 adet katalog yayımlamıştır. Bu çalışma, İstanbul Askeri Müzesi için ilk çalışma olmuştur. 1869'da Sadrazam Ali Paşa döneminde ilk kez "Müze" isminin, toplanmış eserlere verilmesi uygun görülmüştür. Tophane Müşiri Damat Fethi Paşa tarafından, Müze-i Humayun adıyla açılan ilk müze, İstanbul Arkeoloji Müzelerinin de başlangıcı olmuştur. Bu müze, 1875 yılında Topkapı Sarayı Çinili Köşk'te halka açılmıştır. Ücretli olan müze, haftanın 1 günü kadınların ziyaretine açılmıştır. Arkeoloji Müzesi bugün Askeri Müze olarak kullanılmaktadır.

1897-1898'de ilk Deniz Müzesi kurulmuş; müze, 1961'de Beşiktaş'a taşınmıştır. Maketler, haritalar, denizaltı anıları, eski savaş araçlarının yer aldığı müze zengin bir koleksiyona sahiptir.

Kaynakça: Atan, Burhan (2007). *Tarihimizde "İlkler"*. İstanbul: Karma Kitaplar.

*Benim naçiz vücudum, bir gün elbet toprak olacaktır; fakat Türkiye Cumhuriyeti
ilelebet payidar kalacaktır.*

Mustafa Kemal ATATÜRK

